

Slávnostný koncert k jubileu KU

Otvorenie kabinetu dejín

Zomrel spišský biskup Štefan Sečka

**Myšlienku založiť katolícku univerzitu
priniesla sloboda**

doc. Ing. Jaroslav Demko, CSc.
rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku

Vzdelávať znamená sprítomňovať nádej

V októbri tohto roku ma zaujalo posolstvo, ktoré pápež František predložil pre Global Compact of Education. Je to iniciatíva Kongregácie pre katolícke vzdelávanie, ktorá sa snaží vychovať mladých ľudí k bratstvu, naučiť ich prekonávať rozdelenie a konflikty a propaguje štedrosť, spravodlivosť a pokoj.

Keďže aj nás ako Katolícku univerzitu v Ružomberku spolu s ďalšou viac ako tisícovou katolíckych univerzít po celom svete zastrešuje spomínaná kongregácia, je dobré, aby sme o tomto globálnom výchovno-vzdelávacom spojení vedeli viacej a daný pakt pretavili do praxe.

Vo svojom posolstve Svätý Otec František pomenoval krízu, v ktorej sa nachádzame. „Kríza, ktorou prechádzame, je komplexná a nedá sa redukovať alebo obmedzovať len na jednu oblasť či sektor. COVID-19 umožnil globálne rozpoznať, že táto kríza sa týka spôsobu, akým chápeme realitu a akým nadväzujeme vzájomné vzťahy. Poznáme premieňajúcu moc vzdelania: vzdelávať znamená vyberať a sprítomňovať nádej, ktorá borí determinizmus a fatalizmus, ktorými sa nezriedka chce egoizmus silnejšieho, konformizmus slabého a ideológia utopistu presadiť ako jediná možná cesta.“

Čo vyplýva pre nás z prihlásenia sa k tejto globálnej dohode? Svätý Otec František menuje tieto zásady:

1. Klásť do stredu každého formálneho aj neformálneho vzdelávacieho procesu človeka, jeho hodnotu a dôstojnosť.
2. Načúvať hlasu detí a mládeže, aby sme spoločne vytvárali budúcnosť spravodlivosti a pokoja.
3. Uľahčovať účasť dievčat na vzdelávaní.
4. V rodine vidieť primárny a nepostrádateľný pedagogický subjekt.
5. Vychovávať druhých i seba, aby sme vedeli prijať najzraniteľnejších a marginalizovaných.
6. Snažiť sa pomocou štúdia nachádzať iné spôsoby chápania ekonomie, politiky, rastu či pokroku, aby naozaj slúžili človeku a ľudskej rodine – v perspektíve integrálnej ekológie.
7. Opatrovať a kultivovať náš spoločný domov, chrániť ho pred vykorisťovaním, rešpektujúc prírodné prostredie podľa subsidiarity a solidarity.

Tak čo, dokážeme aplikovať Františkov globálny pakt aj lokálne v Ružomberku?

KURIÉR

Informačný spravodajca
Katolíckej univerzity v Ružomberku
Občasník

Vydavateľ

VERBUM – vydavateľstvo KU
Hrabovská cesta 1A, 034 01 Ružomberok
IČO 37 801 279
tel. (fax): 044/ 430 46 93 (94)
e-mail: kurier@ku.sk, www.ku.sk

Šéfredaktorka

prof. RNDr. Mária Kozová, CSc.

Zostavovatelia

PaedDr. Martin Pinkoš
Martin Kuniak

Redakčná rada

doc. PhDr. Markéta Rusnáková, PhD.
doc. Eugen Zeleňák, PhD.
PhDr. Mária Lehotská, PhD.
ThDr. Radoslav Lojan, PhD.

Grafická úprava

Martin Kuniak

Autorka dizajnu

Eva Okálová

Tlač

EQUILIBRIA, s.r.o., Košice

Foto

Archív KU a fakúlt
Archív UPaC

ISSN 1338-2411 EV 4121/10
Vyšlo v októbri 2020, č. 3/2020, roč. XIX.
Nepredajné.
Redakcia si vyhradzuje právo na krátenie príspevkov.
Za jazykovú správnosť príspevkov zodpovedajú autori.
Uverejnené príspevky nehonorujeme.
Kurier KU je k dispozícii v elektronickej podobe na internetovej stránke www.ku.sk.

4

14

29

OBSAH

- 4 História založenia KU v Ružomberku
- 10 Slávnostný koncert k jubileu KU
- 12 Privítanie monografie „Formujeme mysle a srdcia“
- 14 Pohľad za „knižničný regál“ počas prvej vlny koronakrízy
- 16 Otvorenie Kabinetu dejín KU
- 17 Životné jubileum profesora M. S. Ďuricu
- 20 Erasmus+: Skúsenosti zamestnancov s mobilitou v čase pandémie
- 22 Nové výzvy pre univerzity
- 29 Veľký kancelár KU oslávil okrúhle 70. narodeniny
- 30 R. Adamko: Človek potrebuje viac...
- 32 J. Juhásová: Študenti ma inšpirujú k hlbšiemu poznaniu
- 34 Kondolencia k úmrtiu Mons. Štefana Sečku
- 35 Kronika posledných mesiacov

www.ku.sk

navštívte nás aj na internete

Insignie Katolíckej univerzity v Ružomberku.

SLOBODA PRINIESLA MYŠLIENKU KATOLÍCKEJ UNIVERZITY

História založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku a jej slávnostná inaugurácia 20. septembra 2000.

Pád komunistického režimu po Nežnej revolúcii v roku 1989 priniesol pre cirkev slobodu, ktorá jej poskytla možnosti budovať a obnovovať inštitúcie, a to aj v oblasti vzdelávania. V tomto ovzduší sa postupne formovala myšlienka zriadenia katolíckej univerzity. Cesta k jej vzniku nebola jednoduchá a priama. Vyžadovala si totiž spoluprácu biskupov, politikov, samospráv i verejnosti zapojenej do tohto procesu.

V časopise Kuriér č. 1/2020 sme podrobne uviedli úsilie generácií, ktoré bolo korunované úspechom – založením Katolíckej

univerzity v Ružomberku. V tomto čísle chceme v prvej časti príspevku v prehľade na „časovej osi“ od roku 1989 do roku 2000 priblížiť významné udalosti, ktoré podporili jej založenie alebo so založením priamo súviseli. V druhej časti sa venujeme udalostiam legislatívneho procesu založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku a mimoriadnej udalosti, ktorou bola jej slávnostná inaugurácia 20. septembra 2000. Predstavujeme tiež symboly univerzity, ich duchovný význam a autorov, ktorí ich navrhli, resp. vyhotovili.

Významné udalosti od roku 1989 do roku 2000, ktoré podporili založenie KU alebo s ním priamo súviseli

17. november 1989: Pád komunistického režimu po Nežnej revolúcii v roku 1989 priniesol pre cirkev slobodu, ktorá jej poskytla možnosti budovať a obnovovať inštitúcie, a to aj v oblasti vzdelávania.

7. máj 1993: Stretnutie zástupcov mesta Ružomberok, predstaviteľov rímskokatolíckej cirkvi a vysokých akademických funkcionárov, na ktorom bola potvrdená a vyjadrená potreba vzniku vysokého cirkevného školstva.

28. február 1995: Stretnutie biskupov na plenárnom zasadnutí Konferencie biskupov Slovenska v Badíne, na ktorom sa zaoberali myšlienkou vzniku katolíckej univerzity v Trnave. Diskutovalo sa však aj o požiadavke otvorenia pedagogickej fakulty v Ružomberku už od začiatku akademického roku 1995/1996, a to pod kuratelou Trnavskej univerzity a biskupi túto požiadavku jednohlasne podporili.

29. jún 1995: Pedagogický inštitút sv. Ondreja v Ružomberku patriaci pod Trnavskú univerzitu získal zriaďovaciu listinu.

1. júl 1995: Vznik Pedagogického inštitútu sv. Ondreja v Ružomberku ako súčasť Trnavskej univerzity (TU).

4. október 1995: Slávnostné otvorenie Pedagogického inštitútu sv. Ondreja v Ružomberku.

16. november 1995: Prvé imatrikulácie študentov na Pedagogickom inštitúte sv. Ondreja v Ružomberku.

6. november 1996: Transformácia Pedagogického inštitútu na Katecheticko-pedagogickú fakultu (K-PF) sv. Ondreja Trnavskej univerzity so sídlom v Ružomberku.

december 1996: KBS Slovenska podala žiadosť na Ministerstvo školstva SR o zriadenie Katolíckej univerzity so sídlom v Košiciach.

marec 1997: Predloženie návrhu štatútu budúcej KU kanonikovi a riaditeľovi biskupského úradu v Košiciach Antonovi Fabiánovi, ktorý navštívil Katecheticko-pedagogickú fakultu sv. Ondreja z poverenia košického arcibiskupa Mons. Alojza Tkáča, aby ho prezentoval KBS.

september 1997: KBS na podnet arcibiskupa Torana z Vatikánu a po rozhovoroch s vládou Vladimíra Mečiara ako jeden z ústretových krokov k zlepšeniu vzťahov

medzi vládou a cirkvou podala žiadosť o transformáciu novovzniknutej Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave (UCM) na Katolícku univerzitu.

24. september 1997: Vedecká rada Katecheticko-pedagogickej fakulty TU schválila zámer rozšíriť svoju činnosť o pracovisko v Žiline.

1. (19.) november 1997: Katecheticko-pedagogická fakulta sa po rokovaní medzi K-PF, Žilinskou univerzitou v Žiline, KBS, MŠ SR a akreditačnou komisiou začlenila od 1. 11. 1997 do štruktúry Žilinskej univerzity v Žiline (ŽU) a 19. 11. 1997 sa uskutočnilo slávnostné zhromaždenie akademickej obce K-PF už ako súčasť ŽU.

marec 1998: KBS sťahuje svoju žiadosť o UCM, pretože platné cirkevné právo takýto postup nepripúšťa.

september 1998: V rámci žilinského detašovaného pracoviska sa konal zápis na vybrané odbory v rámci novovzniknutej Prírodovedeckej fakulty ŽU.

16. marec 1999: Na plenárnom zasadnutí KBS sa biskupi uzniesli, že zriadenie KU je možné v Košiciach, v Ružomberku na základe K-PF alebo v Trnave transformáciou TU.

17. máj 1999: Členovia KBS na mimoriadnom plenárnom zasadnutí v Badíne v tajnom hlasovaní rozhodli o vzniku KU v Ružomberku, a to na základoch Katecheticko-pedagogickej fakulty ŽU.

19. – 20. máj 1999: Historicky prvé štátnice na Katecheticko-pedagogickej fakulte ŽU.

30. jún 1999: Prvé promócie na Katecheticko-pedagogickej fakulte ŽU.

2. – 4. september 1999: Na vedeckej konferencii usporiadanej pri 180. výročí založenia Učiteľského ústavu v Spišskej Kapitule spišský diecézny biskup Mons. prof. ThDr. František Tondra vyhlásil Katecheticko-pedagogickú fakultu v Ružomberku za jeho pokračovateľa.

22. december 1999: Vláda SR uznesením č. 1144 zo dňa 22. 12. 1999 podporila vznik KU ako neštátnej vysokej školy s garantovaným príspevkom štátu.

január 2000: KBS podala žiadosť na zriadenie KU v Ružomberku.

február 2000: Návrh vlády na vydanie zákona o vzniku KU zamietla legislatívna rada.

marec 2000: Skupina poslancov podáva návrh na vydanie zákona o vzniku KU v Ružomberku.

10. máj 2000: Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon č. 167/2000 Z. z. o zriadení Katolíckej univerzity v Ružomberku, ktorý nadobudol účinnosť 1. 7. 2000.

1. júl 2000: KU začala oficiálne existovať ako neštátna vysoká škola s dvomi fakultami: Pedagogickou fakultou a Filozofickou fakultou. Zriaďovateľom KU je KBS.

20. september 2000: Slávnostné otvorenie Katolíckej univerzity v Ružomberku.

október 2000: Ustanovenie akademických orgánov a voľba prvého Akademického senátu KU.

14. november 2000: Podpísanie Základnej zmluvy medzi SR a Svätou stolicou, s ktorou bol spojený i začiatok prác na partiálnych zmluvách. Pri KBS bola vytvorená Zmluvná komisia na čele s biskupom Mons. Rudolfom Balážom a štyri expertné komisie na prípravu textov partiálnych zmlúv. Koordinátorom komisie pre školstvo a vyučovanie náboženstva sa stal Mons. Bernard Bober.

13. december 2000: Voľba rektora KU. Akademický senát KU zvolil v tajných voľbách za rektora KU prof. RNDr. Pavla Kluváňka, CSc. Voľbu potvrdil veľký kancelár KU, vtedajší banskobystrický pomocný biskup Mons. doc. ThDr. Tomáš Galis, PhD.

19. a 20. december 2000: Voľby dekanov Pedagogickej fakulty KU a Filozofickej fakulty KU.

15. február 2001: Prezident SR Rudolf Schuster vymenoval prof. RNDr. Pavla Kluváňka, CSc., za rektora KU.

Legislatívny proces založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku a prvé kroky po jej vzniku

Zriadenie KU muselo prejsť legislatívnym procesom. V tomto období sa v rezorte školstva pripravovali viaceré zmeny zákonov, čo sa, samozrejme, dotýkalo aj cirkevného školstva vo všeobecnosti. Preto bola zriadená pracovná komisia KBS a MŠ SR pre vznik KU. Cirkevnú časť komisie tvorili spišský biskup Mons. prof. ThDr. František Tondra, dekan K-PF prof. RNDr. Pavol Kluvánek, CSc. a Mons. ICDr. Stanislav Zvolenský, PhD., ktorý zastupoval Rímskokatolícku cyrilometodskú fakultu. MŠ SR delegovalo štátneho tajomní-

ka a neskoršieho ministra školstva Martina Fronca, generálneho riaditeľa sekcie vysokých škôl Petra Mederlyho a riaditeľa legislatívneho odboru Rudolfa Bobotku. Táto komisia riešila najmä otázku spôsobu financovania novej katolíckej univerzity. V legislatívnom procese bol dôležitý aj prínos prof. PhDr. Márie Novotnej, DrSc., ktorá bola v tom čase predsedníčkou Rady vysokých škôl Slovenska a z tejto pozície mohla vplývať na tvorbu legislatívy vysokých škôl. Pri tvorbe nového vysokoškolského zákona navštívila parlament a na jej návrh bola do zákona prijatá aj možnosť konfesionálnych vysokých škôl. To umožnilo neskôr vznik KU ako neštátnej vysokej školy.

Dôležitým krokom na ceste vzniku KU bolo uznesenie vlády SR č. 1144 z 22. 12. 1999, ktorým podporila vznik KU ako neštátnej školy s garantovanou podporou štátu. Napriek tomu situácia nebola jednoduchá. Ešte v marci a apríli 2000 sa v tlači objavovali články, ktoré vyvolávali polemiky v otázke lokalizácie KU. V januári 2000 KBS požiadala o zriadenie KU v Ružomberku. Akreditačná komisia 21. januára 2000 schválila vznik novej univerzity. Problémom bolo, že Akademický senát ŽU a rektor ŽU nedali potrebný súhlas na odčlenenie sa K-PF a vznik KU. Preto musela legislatívna rada vlády SR návrh zákona o vzniku KU odložiť. Akademický senát ŽU však začiatkom roka 2000 prakticky neexistoval. Čas na predloženie zákona, ktorý by umožnil fungovanie KU už od septembra 2000, teda v jubilejnom roku, sa skracoval. Nakoniec sa Akademický senát ŽU za účasti ministra školstva Milana Ftáčnika zišiel 15. marca 2000 a schválil zrušenie K-PF, keď z 35 členov senátu bolo 30 za zrušenie a 5 členovia sa zdržali. Aj keď pre objektivitu je potrebné povedať, že to bolo schválenie „s vysokým stupňom nevole“. Potom už nič nebránilo, aby legislatívny proces zriadenia KU pokračoval predložením zákona na 28. schôdzi NR SR 21. – 22. marca 2000, ktorého predkladateľmi boli poslanci Národnej rady SR Pavol Hrušovský, František Mikloško a Július Brocka. Parlament úspešne ukončil rokovania o vzniku KU 10. mája 2000, keď Národná rada SR schválila zákon č. 167/2000 Z. z. o zriadení Katolíckej univerzity v Ružomberku. Pozitívom bolo, že parlament schválil existenciu KU v Ružomberku jednomyselne. Zákon o zriadení KU v Ružomberku ustanovil novú univerzitu ako neštátnu vysokú školu s názvom KU v Ružomberku. Ako sídlo univerzity určil Ružomberok. Týmto zákonom sa zriadila univerzita s dvoma fakultami, a to Pedagogickou fakultou KU a Filozofickou fakultou KU. Podľa zákona sa stala zriaďovateľom

Sprievod pred začiatkom slávnostnej sv. omše.

Inaugurácia prvého rektora KU prof. Pavla Kluvánka.

KU KBS. Zákon nadobudol účinnosť 1. júla 2000. Týmto dátumom tak začala KU existovať a pôsobiť.

Slávnostné otvorenie KU

Slávnostné otvorenie KU sa konalo 20. septembra 2000 v ružomerskej športovej hale Koniareň za účasti cirkevných hodnostárov, politických predstaviteľov, pozvaných hostí a akademickej obce. Súčasťou otvorenia KU bola slávnostná liturgia, ktorú celebraval Ján Chryzostom kardinál Korec. Posvätené boli taktiež insígnie univerzity. Ich výtvarnú stránku spracovali pedagógovia univerzity prof. akad. mal. Ján Kudlička, ArtD., doc. akad. mal. Pavol Rusko, ArtD., a prof. PaedDr. Mgr. art. Rastislav Biariniec, ArtD. Insígnie vyrobila Umelecká dielňa magistra Ondreja Ďuria- na z Kremnice. Návrhy talárov pripravila

PaedDr. akad. mal Marta Bošelová, PhD. Ušilo ich Mode studio Gertrúdy Kenderovej z Ružomberka. Na tejto významnej udalosti zazneli aj slávnostné fanfáry, ktoré zložil Pavol Krška. Štúdiovú nahrávku týchto fanfár spracoval Bohuš Kantor z Martina.

Symboly KU

Okrem insígnií a talárov je dôležitým symbolom KU aj jej znak. Ten vychádza z tvaru trojuholníka symbolu kresťanstva a Najsvätejšej Trojice. Centrálné vybratie hmoty zdôrazňuje duchovnú podstatu, jej večnosť a nezničiteľnosť v porovnaní s materiálnymi hodnotami. Rotačný charakter tohto znaku naznačuje príbuznosť s erbom mesta. Autormi tohto znaku sú prof. PaedDr. Mgr. art. Rastislav Biariniec, ArtD. a doc. akad. mal. Pavol Rusko, ArtD. Duchovnú stránku tohto zna-

Inauguračná reč prvého rektora KU prof. Pavla Kluvánka.

Prijatie osobností zúčastnených na otvorení KU primátorom mesta Ružomberok.

Toto privítanie v miestnej tlači zakončil slovami: „Je našou povinnosťou investovať do KU, veď všetko to, čo jej dáme, aké jej vytvoríme podmienky, ako ju postavíme na nohy, všetko nám to univerzita časom vráti. Som hlboko presvedčený, že KU bude časom lídrom rozvoja nášho mesta, bude predurčovať jeho perspektívu materiálnu i duchovnú. A preto, vitaj, univerzita, prajeme ti, aby jej absolventi boli dobrí a vzdelaní ľudia, aby boli naplnení Božou pravdou, aby naplnili poslanie a duchovný odkaz svojej Alma mater – KU v Ružomberku.“

KU v Zmluve medzi SR a Svätou stolicou

Pozícia KU ako verejnej vysokej školy bola potvrdená aj v Zmluve medzi SR a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní. KU sa venujú prvé dva body jej IV. článku, ktoré znejú:

1. Katolícka univerzita v Ružomberku je verejná vysoká škola zriadená podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a podľa noriem kánonického práva. Má rovnaké postavenie ako ostatné verejné vysoké školy v Slovenskej republike.

2. Zmluvné strany budú podporovať vzájomnú spoluprácu Katolíckej univerzity a ostatných vysokých škôl vo vzdelávacej a vedeckej oblasti, ktorá sa uskutočňuje najmä formou:

- a) výmeny vysokoškolských učiteľov, vedcov, výskumných pracovníkov, expertov, stážistov a študentov;
- b) organizovania kolokvií, seminárov a vedeckých konferencií;
- c) spoločnej účasti na odborných projektoch;
- d) výmeny vedeckej dokumentácie a informácií, vedeckých časopisov a publikácií a iných študijných zdrojov a pomôcok.

ku vysvetľuje aj už spomínaný pastiersky list slovami: „Znak Katolíckej univerzity v Ružomberku bude hlásať, že nová univerzita vznikla v pamätnom Jubilejnom roku 2000, o ktorom povedal Svätý Otec, že „musí byť jediným neprerušným chválospevom na Najsvätejšiu Trojicu“ (bula Incarnationis mysterium, 3) a ďakovaním za Krista, „ktorý je ten istý včera i dnes i naveky“ (Hebr 13,8). Najsvätejšia Trojica – prameň každej múdrosti, pravdy, krásy, dobra a lásky – bude pre Katolícku univerzitu východiskom i cieľom všetkých študijných i formálnych aktivít. Nová univerzita chce verne naplňovať Kristovo poslanie, dané celej Cirkvi: „Choďte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal“ (Mt 28, 19-20). Logo univerzity je teda znakom jej dynamizmu,

ktorý z tajomstva Trojice pramení a k nemu aj smeruje.“ Svoje logá dostali tiež fakulty KU. Pedagogickej fakulte KU ostal pôvodný znak K-PF. Predstavuje ho klasický kríž v kruhu. Pre čistejšie výtvarné vyjadrenie vypadol z neho erb mesta, ktorý bol nahradený nápisom v Ružomberku. Znakom Filozofickej fakulty KU je Ondrejský kríž. Jeho rozširujúce ramená vpísané do kruhu sú metaforou získania, nadobudnutia stále nových vedomostí a alegóriou vzdelávania. Autormi znakov obidvoch fakúlt sú prof. PaedDr. Mgr. art. Rastislav Biariniec, ArtD., a prof. akad. mal. Ján Kudlička, ArtD.

Privítanie KU primátorom mesta Ružomberok

Novú univerzitu v Ružomberku privítal aj primátor mesta JUDr. Juraj Čech, PhD.

TE DEUM 2020

na KU v Ružomberku

V stredu 1. júla 2020 sa na Katolíckej univerzite v Ružomberku (KU) uskutočnilo slávnostné ukončenie akademického roka 2019/2020 spojené so spomienkovou slávnosťou pri príležitosti 20. výročia založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Celodenný program slávnosti začal slávnostnou sv. omšou akademickú obec – Te Deum v Kostole sv. Rodiny v Ružomberku – Rybárpoli. Hlavným celebrantom bohoslužby bol Mons. Stanislav Zvolenský (bratislavský arcibiskup metropolita), koncelebrantmi Mons. Bernard Bober (košický arcibiskup metropolita), Mons. Tomáš Galis (diecézny biskup Žilinskej diecézy) a Mons. Ján Kuboš (spišský pomocný biskup). Metropolita Zvolenský sa vo svojom príhovore poďakoval zamestnancom univerzity za ich činnosť vo formovaní novej generácie nielen v oblasti poznatkov, ale aj v oblasti duchovnej a morálnej. Podotkol, že každá inštitúcia stojí na ľuďoch, na ich kvalite. Na kvalite zamestnancov stojí teda aj samotná kvalita Katolíckej univerzity.

Po sv. omši sa v Aule sv. Jána Pavla II. konalo slávnostné udeľovanie titulu „doctor honoris causa“ Dr.h.c. prof. PhDr. Ing. Štefanovi Kassayovi, DrSc. a čestného titulu „profesor emeritus“ prof. Ing. Eduardovi Bublincovi, CSc.

Spomienková slávnosť sa následne presunula do priestorov Univerzitnej knižnice KU, kde sa v jej exteriéri uskutočnila krátka spomienka pri bustách spoluzakladateľov Katolíckej univerzity v Ružomberku Mons. Rudolfova Baláza a Mons. prof. ThDr. Františka Tondru.

Významnou aktivitou zaradenou do plánu slávnosti bolo aj založenie Kabinetu dejín Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) a vytvorenie základu pre expozíciu o univerzite v priestoroch Univerzitnej knižnice KU. Cieľom jeho založenia je posilniť identitu a zvýšiť povedomie o KU. Kabinet dejín KU sa stane miestom stretnutia histórie, súčasnosti a vízií. Vznikne tak živý priestor, ktorý bude slúžiť na stretávanie, diskusie a vzájomné zdieľanie informácií, prezentáciu súkromných archívov i audiovizuálnych dokumentov.

Tak ako je Univerzitná knižnica KU srdcom univerzity nielen pre študentov, zamestnancov ale aj odbornú verejnosť, tak aj Kabinet dejín KU bude slúžiť ako jedinečný bod, ktorý bude na jednom mieste prepájať výsledky výskumu a ich prezentáciu smerom navonok.

Kabinet dejín KU bude slúžiť nielen zamestnancov, študentom a absolventom KU (stretávanie klubu ALUMNI), ale aj všetkým záujemcom o históriu a aktuálne dianie na univerzite. Bude našou pamäťou a priestorom, kde by sme systematicky archivovali dokumenty a zachytili významné udalosti.

Text a foto: Martin Pinkoš

VENI SANCTE A ODLOŽENÉ OSLAVY

Duchovné otvorení akademického roka 2020/2021 – Veni Sancte sa uskutočnilo 22. septembra 2020 v Kostole svätej Rodiny v Ružomberku – Rybárpoli. Hlavným celebrantom bol bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský.

V homílii, ktorú predniesol Veľký kancelár KU, košický arcibiskup metropolita Mons. Bernarda Bober odznelo: „Keď slávime 20. výročie založenia Katolíckej univerzity, uvedomujeme si, aké dôležité poslanie naplňajú naši pedagógovia a vychovávateľia. Cez nich sa neraz formujú naše postoje, naše svedomie, náš rozum i srdce. Teda, každý vyučujúci i študujúci, profesor i študent na ktorejkoľvek univerzite a fakulte, sa môže stať veľkým v pokore a v ochote slúžiť Evanjeliu. Nie pre mrzký zisk, ani pre slávu u ľudí, ale preto, aby Kristus mohol rásť v srdciach i myšliach ľudí“.

Okrem menovaných boli na sv. omši prítomní pomocný košický biskup Mons. Ma-

rek Forgáč, pomocný spišský biskup Mons. Ján Kuboš a emeritný pomocný biskup Spišskej diecézy Mons. Andrej Imrich.

Po sv. omši odzneli príhovory rektora Katolíckej univerzity v Ružomberku Jaroslava Demka, primátora mesta Ružomberok Igora Čombora, arcibiskupa Stanislava Zvolenského a biskupa Jána Kuboša.

Foto: Martin Buzna

V dôsledku nepriaznivého vývoja pandemickej situácie odložila KU v Ružomberku pokračovanie osláv 20. výročia jej založenia.

„Mrzí nás to, ale nechceme, aby sa snaha pripomenúť si jubileum Katolíckej univerzity zmenila na riziko šírenia ochorenia COVID-19 medzi našimi zamestnancami, akademickou obcou a pozvanými hosťami,“ zdôvodnil rektor KU doc. Ing. Jaroslav Demko, CSc. zrušenie plánovaných osláv, predovšetkým program oceňovania viacerých významných osobností cirkevného aj svetského života, ktoré sa zaslúžili o vznik a rozvoj KU. Ten bol plánovaný na stredu 23. septembra. „Tieto oslavy za účasti viacerých významných hostí zo Slovenska i zahraničia nerušíme, ale presúvame do času, keď bude situácia priaznivejšia,“ dodal rektor J. Demko.

Imrich Vaško
Modlitba za Katolícku univerzitu

Zakvitni
v plnosti,
RUŽOVÝ VRCH
lásky a nádeje.

A všetkých tu
príchodších
pohosti.

Zahrň
i milosťami
všetko.

Ako aj málo ťa my
uctíme
vo viere predkov.

Ó, žiarivé oči
a hlava v plame!

Zostúp na nás
s Duchom Svätým
ROSA RUŽE.

S jasom tvojím
v novom tisícročí
pretrváme.

Až na veky vekov.

Amen.

Slávnostný koncert k nášmu jubileu

Slovami básne Imricha Vaška, niekdajšieho dekana Filozofickej fakulty KU, docenta a otvoreného pedagóga, vnímavého básnika a predovšetkým skvelého človeka, sa začal slávnostný koncert zorganizovaný pri príležitosti 20. výročia založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Koncert sa uskutočnil v stredu 23. septembra 2020 o 17:00 hodine v priestoroch ružomerskej synagógy s obmedzeným počtom obecnstva z dôvodu bezpečnostných opatrení súvisiacich so šíriacou sa hrozbou ochorenia COVID-19. Slávnostný koncert ešte pred začatím aktuálneho zimného semestra pripravila Katedra hudby Pedagogickej fakulty KU, pričom na jeho realizáciu pozvala aj svojich bývalých absolventov. Na koncerte sa zúčastnili viacerí vzácní hostia, medzi nimi primátor mesta Ružomberok Igor Čombor, viceprimátor Ján Bednárík, rektor Katolíckej univerzity Jaroslav Demko s prorektormi Máriou Kozovou, Marianou Magerčiakovou a Imrichom Andrášim, riaditeľky domácich cirkevných škôl Sr. Mária Brejková a Sr. Antónia Dobrovičová, bývalý primátor Ru-

žomberka Juraj Čech, ako aj ďalší nemeňovaní hostia a priaznivci tak univerzity ako aj kvalitnej hudby v prevedení ružomerskej verejnosti dobre známej hudobnej katedry.

V úvodnom bloku koncertu sa predstavila mužská gregoriánska *Schola Cantorum Rosenbergensis*. Pod umeleckým vedením Janky Bednáríkovej predniesla tri latinské spevy, z ktorých prvý mal v sebe osobitnú symboliku. Išlo totiž o mariánsku antifónu *Ave Maria*, ktorá sa stala inšpiráciou a predlohou slávnostných fanfár Katolíckej univerzity. Ich autorom je hudobný skladateľ a rodák z Ružomberka Pavol Krška.

Duchovné spevy vystriedala ária Gildy z opery *Tutte le feste al tempio* z dielne Giuseppe Verdiho (1813 – 1901) v precítenom umeleckom podaní hlasovej pedagogičky Martiny Procházekovej s klavírnym sprievodom Stefy Palovičovej. Taliansku kantilénu vystriedala zvučná štvorručná hra absolventky katedry hudby Andrey Ballovej a súčasného pedagóga Martina Jurča, ktorí rozoznali syna-

gógu atraktívnou Sonátou pre štvorručný klavír od Francisa Poulenca (1899 – 1963). Následne Peter Pekarčík pripomenul auditóriu krásu sugestívnej árie Nemorina z opery *Nápoj lásky* od Gaetana Donizettiho (1797 – 1848) s klavírnym sprievodom Alžbety Popadákovej. Na organovom pozitíve predviedol svoje majstrovstvo koncertný umelec a už desať rokov domáci pedagóg z USA David di Fiore, ktorý uviedol brilantnú a svojím spôsobom hravú skladbu *Suite of Dance* od anonymného autora zo 17. storočia. Opakovaný aplauz si vyspievala hlasová pedagogička Miriam Žiarna, ktorá bravúrne predniesla podmanivú áriu *Habanera* z opery *Carmen* od Georga Bizeta (1838 – 1875) s klavírnym sprievodom Stefy Palovičovej. Štvorručná hra rozozvučala klavírne struny ešte raz, a to v podaní ďalšej absolventky katedry hudby – Martiny Priesolovej. V dokonalej súhre a umeleckom precítení s Martinom Jurčom predviedli Slovenský tanec č. 7 od Dezidera Lauka (1872 – 1942). Prvý umelecký blok uzavrelo nádherné Kvetinové dueto z opery *Lakmé* od Lea Délibesa (1836 – 1891) v podaní Martiny Procházekovej a Miriam Žiarnej. Sugestívny prednes dvoch umelkyň s klavírnym sprievodom Stefy Palovičovej bol skutočnou hudobnou lahôdkou pre všetkých poslucháčov v synagóge.

Slávnostný koncert následne pokračoval druhou časťou pripraveného hudobného programu, ktorého protagonistom bol Univerzitný spevácky zbor *Benedictus* a jeho dirigentka Zuzana Zahradníková. Pod jej taktovkou zbor predniesol vybrané časti diela *Petite messe solennelle* – *Kyrie, Gloria: Qui tollis, Agnus Dei*, ktorej autorom je Gioacchino Rossini (1792 – 1868). Malá slávnostná omša bola pôvodne uvedená v roku 1863 len pre niekoľkých vyvolených poslucháčov v príbytku skladateľovho priateľa a bankára grófa Alexisa Pillet-Willa. Autor ju napísal pre 12 spevákov, dvoch klaviristov a harmónium, ktoré malo za úlohu zjemniť akordické rozklady klavíra a zároveň vytvoriť sakrálny charakter na tých miestach kompozície, ktoré mali tendenciu prekračovať hranice sakrálnosti rytmickými či farebnými postupmi pripomínajúcimi populárne kadencie hudby 20. storočia. Interpretáciu tohto diela v podaní zboru, zloženého zo súčasných aj bývalých študentov Katedry hudby, sólistiek Martiny Procházekovej a Miriam Žiarnej, za klavírneho sprievodu Martina Jurča a sprievodu Janky Bednáríkovej na organovom pozitíve, ocenilo obecnstvo búrlivým a srdečným potleskom. Po záverečnom slove posledne menovanej moderátorky večera zbor pridal rytmický a „zaručene chytľavý“ černošský spirituál *Keep your lamps* v úprave Victora C. Johnsona, ktorý uvoľ-

nenou klavírnou hrou s jazzovými akordami sprevádzal Martin Jurčo. A keď už väčšina hostí zo sály odišla, študenti si spolu so svojou zbormajsterkou zaspievali pre radosť a pozvoľné doznenie čara prítomného okamihu spev *Majesty*, autorom ktorého je Tom Fettke. Bol to okamih, ktorý utvrdil všetkých účinkujúcich v presvedčení, že ich obetavá príprava a námaha zväčša vo chvíľach osobného voľna a počas niekoľkých sobôt nebola márna, práve naopak. Všetci pedagógovia, absolventi aj súčasní študenti katedry hudby boli šťastní, že svojím umením mohli, a v dobe všeobecného ohrozenia ešte stále smeli, prispieť k aj tak už zredukovaným oslavám 20. výročia vzniku ich *Alma mater*. Ona nech *vivat, crescat et floreat* aj v ďalších dvadsaťročiach blízkej i vzdialenej budúcnosti!

Janka Bednáríková

Foto: Martin Buzna

NAPLNENÝ SEN GENERÁCIÍ

Do života sme uviedli novú reprezentatívnu monografiu o prvých dvadsiatich rokoch v našej histórii.

Uvedenie monografie *Formujeme mysle a srdcia* do života: v strede zostavovateľka knihy a prorektorka KU prof. RNDr. Mária Kozová, CSc., vpravo primátor mesta MUDr. Igor Čombor, PhD. a spoluzostavovateľ monografie Ing. Radislav Kendera, PhD.

V zaplnenej sále (samozrejme pri dodržaní všetkých hygienických opatrení) sa pri príležitosti 20. výročia založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) dňa 23. septembra 2020, uskutočnilo uvedenie do života Pamätnice – monografie *Formujeme mysle a srdcia*, ktorá je sondou do histórie KU v Ružomberku a jej predchodcov, pričom reflektuje súčasnosť i vízie jej rozvoja.

Privítanie knihy sa udialo v synagóge v meste pod Čebraťom, v rámci slávnostného koncertu Katedry hudby Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku – jej pedagógov, študentov a absolventov. Za účasti vedenia KU v Ružomberku, akademickej obce, predstaviteľov mesta Ružomberok a hostí, promotóri publikácie – rektor Jaroslav Demko, primátor Igor Čombor a dvaja zo zostavovateľov Mária Kozová a Radislav Kendera uvítali knihu tradične pre Ružomberok – lupeňmi červených ruží.

V príhovoroch Jaroslav Demko, Igor Čombor i Mária Kozová vyzdvihli význam predmetnej publikácie pre Slovensko, Ružomberok a samotnú KU, priblížili prítomným, ako sa dielo rodilo i čo je jeho obsahom.

Súčasťou uvedenia knihy bolo aj otvorenie prierezovej výstavy k 20. výročiu založenia KU, ktorú otvoril rektor KU Jaroslav Demko. Výstava vychádza priamo z predloženej pamätnice a svojím spôsobom ju v skratke aj predstavuje. Scenár výstavy a obsahové stránky jednotlivých panelov pripravila Katarína Matušková, celkový dizajn panelov vyhotovil renomovaný grafik Tibor Záhorec. Výstava sa na niekoľko týždňov presunie na Teologickú fakultu KU do Košíc a na ďalšie detašované pracoviská KU. Natrvalo bude umiestnená v priestoroch Univerzitnej knižnice – v Kabinete dejín KU v Ružomberku.

Mária Kozová

Mária Kozová a kol. *Formujeme mysle a srdcia*. Pamätnica k dvadsiatemu výročiu založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku (2000 – 2020) Ružomberok : VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2020, 1. vydanie, 336 s., ISBN 978 – 80 – 561 – 0765 – 2

Dostáva sa nám do rúk rozsahom i obsahom nová hodnotná kniha – Pamätnica o výnimočnej škole. V Pamätnici, no možno lepšie by sa hodilo napísať monografiu, či v niečom, medzi týmito dvomi typmi literárnych diel, text aj fotografie reflektujú zázrak vzniku predchodcov i samotnej Katolíckej univerzity. Veľkosť zázraku ešte podčiarkuje Jeho nekonečná spravodlivosť, umiestnením predmetnej univerzity do roky zaznávaného Ružomberka. Dejová niť Pamätnice začína mapovaním vzniku a vývinu školstva v meste na súde Revúcej a Váhu, od najstarších čias až do dnešnej doby. Predstavuje o. i. partiu ľudí – zakladateľov i pokračovateľov, ktorí si dôverovali, uznávali a rešpektovali sa navzájom i dodržiavali stanovené pravidlá a možnosti. Mali aj kusisko šťastia, ktoré upevňovali tvrdou prácou a modlitbami. Keď prišla šanca vzniku významnej akademickej ustanovizne nového typu, nezaskočila ich. Boli pripravení. A naviac, nebáli sa na seba prevziať zodpovednosť. Výsledkom je životaschopný počín, aký nemá v najnovších dejinách Slovenska i Česko-Slovenska obdobu. Takémuto neobyčajnému javu sa jednoducho hovorí generačný úspech: úspech ľudí, ktorí mnoho ráz aj pri „viacerých nešporto-

vých sebeckých hrách nepravdníkov, pochybovačov i spoločnosti,“ ukázali svoju silu. Mentálnu i odbornú. Toto všetko a ďalšie príslušné deje jednotlivých fáz vývoja v čase, sa odohráva v úctyhodnej publikácii na 336 stranách.

Pod taktovkou prorektorky Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) prof. RNDr. Márie Kozovej, CSc., celý tím pracoval ako veľký zohratý orchester. Grafické spracovanie a celkový dizajn vtlačil dielu renomovaný grafik Tibor Záhorec a na textoch spolupracovali desiatky interných i externých odborníkov KU. Zostavovatelia: prof. RNDr. Mária Kozová, CSc., Ing. Radislav Kendera, PhD., JUDr. Juraj Čech, PhD., Ing. Anna Diačiková, PhD., Mgr. Patrik Gríger, a Mgr. Mária Parigalová – si dal záležať na obsahu, širokej spolupráci, kvalite textov a bohatosti obrazového materiálu.

Publikácia začína príhovormi kompetentných – rektora KU Jaroslava Demku, predsedu KBS Stanislava Zvolenského, veľkého kancelára KU Bernarda Bobera, generálneho riaditeľa sekcie VŠ MŠVVaŠ SR Jozefa Jurkoviča a primátora Ružomberka Igora Čombora. Potom sa už začína odvíjať film

peripetií od vzniku predchodcov KU, ktorý štartuje 1. Kapitola – História a vývoj Katolíckej univerzity v Ružomberku, pokračuje 2. Kapitola – Katolícka univerzita v Ružomberku sa stala uznávaným vysokoškolským pracoviskom, následne 3. Kapitola – Vzdelávanie, veda, výskum a umenie a ďalšie tvorivé činnosti, 4. Kapitola – Služby pre študentov, študentské voľnočasové a dobrovoľnícke aktivity, 5. Kapitola – Perspektívy rozvoja Katolíckej univerzity v Ružomberku a jej fakúlt: vízia na ďalšie roky. Potom nasledujú Prílohy, Poznámky pod čiarou, Zoznam skratiek, Zoznam použitej literatúry a Resumé v anglickom, nemeckom, poľskom, ruskom a talianskom jazyku.

Knihu obohacuje rozsiahly fotodokumentárny materiál. Pútavo spracované odborné dielo, zasahujúce do kategórie literatúry faktu, akoby chcelo aspoň dotykom priblížiť do náručia krásnej literatúry báseň jednej z najvýznamnejších osobností doterajšej histórie KU, básnika a prvého dekana Filozofickej fakulty KU – doc. PhDr. Imricha Vaška, CSc., mim. prof. KU – Modlitba za Katolícku univerzitu.

Čitateľ sa v Pamätnici dozvie azda všetko podstatné o histórii a vzniku KU, o jej fakultách (Pedagogická fakulta, Filozofická fakulta, Teologická fakulta, Fakulta zdravotníctva) a o jej ďalších súčiastiach (napr.: Kňazskom seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach a Kňazskom seminári biskupa Jána Vojačského v Spišskej Kapitule), o modernej a exkluzívnej Univerzitnej knižnici, Univerzitnom pastoračnom centre biskupa Jána Vojačského v Ružomberku, Univerzitnom pastoračnom centre sv. Košických mučeníkov v Košiciach, Poradenskom centre, Ubytovacích a stravovacích službách, vzdelávaní, vede, umeleckej činnosti, zahraničnej spolupráci, študentskej záujmovej činnosti, atď.

K predchádzajúcej reprezentačnej publikácii zostavovateľa Mgr. Matúša Demku, PhD., taktiež z dielne Tibora Záhoreca a Vydavateľstva VERBUM (2014) – Univerzitná knižnica Katolíckej univerzity v Ružomberku, pribudol komplexne poňatý šperk. Klenot ktorý sa v spojitosti s Katolíckou univerzitou bude vynímať v spoločnosti obdobných publikácií univerzít a vysokých škôl po celom svete, dnes i do budúcnosti.

R. A. Ružomerský

Pohľad za „knižničný regál“ počas prvej vlny koronakrízy

„Všetko sa to začalo jednou zrušenou vernisážou...a potom sme sa nestačili čudovať, že nič z toho, na čo sme boli automaticky zvyknutí, už nefunguje. Zo dňa na deň sme zostali na home office, naši študenti na dištančnom vzdelávaní a museli sme riešiť súbeh našich súkromných i profesijných životov v jednom časopriestore.“ Asi tak by sme mohli charakterizovať prvú vlnu pandémie COVID-19 v našich životoch. Ako sa to všetko odrazilo vo fungovaní našej/vašej knižnice?

Poskytovanie knižnično-informačných služieb vo virtuálnom prostredí nie je pre akademickú knižnicu novinka. Elektronická komunikácia, práca s on-line katalógom (vyhľadávanie literatúry, prolongácia), vzdialený prístup k EIZ, formy informačného vzdelávania prostredníctvom webinárov, evidencia výstupov publikačnej činnosti zamestnancov vysokých škôl priamo v cloude, to je len časť práce, ktorú akademická knižnica vykonáva aj v online prostredí počas štandardného režimu, bez

obmedzení. Uzatvorenie pracovísk UK KU nás postavilo pred neľahkú úlohu ako dodržiavať všetky opatrenia (ktoré nám veľa možností na ďalšie poskytovanie služieb nedávali), no naďalej poskytovať svojim užívateľom služby, o ktoré žiadali. Predovšetkým bolo potrebné riešiť kontinuálne pokračovanie plnenia pracovných povinností v domácom prostredí, a zároveň používateľom naďalej poskytovať požadované služby. Vzhľadom na skutočnosť, že väčšina zamestnancov mala v domácom prostredí aké-také podmienky na prácu (súkromné hardvérové vybavenie – PC, notebook, internet, vzdialený prístup), mohla tak pokračovať v plnení svojich úloh. Predovšetkým evidencia výstupov publikačnej činnosti prebiehala bez akéhokoľvek prerušenia, akvizitný prieskum na nákup študijnej a odbornej literatúry, čistenie databázy používateľov, spracúvanie časopisov do SKP, revízia predmetových hesiel, tvorba menných autorít, poskytovanie knižnično-informačných a konzultačných služieb prostredníctvom chatu, telefónu či mailu –

to všetko boli činnosti, ktoré sa realizovali v týchto podmienkach.

Väčšiu pozornosť bolo potrebné venovať našim používateľom, z ktorých najväčšie percento predstavujú študenti, a ktorí prešli na dištančnú formu štúdia. Bolo nevyhnutné riešiť: 1. predĺženie výpožičnej doby vypožičanej literatúry; 2. zabezpečenie vzdialeného prístupu k dostupným elektronickým informačným zdrojom vrátane plných textov virtuálnej študovne; 3. zabezpečenie komunikácie medzi UK a používateľmi prostredníctvom sociálnych sietí a webovej stránky.

Poskytovanie knižnično-informačných služieb

Prvý krok, ku ktorému knižnica pristúpila, bolo predĺženie výpožičnej doby už vypožičanej literatúry a neúčtovanie sankcií za oneskorené vrátenie, resp. predĺženie kníh. Po postupnom uvoľnení opatrení sme postupne začali poskytovať aj nové výpožičky, zatiaľ len v obme-

VŠETKY AKTUÁLNE INFORMÁCIE O DIANÍ V UK KU NÁJDETE NA:
uk.ku.sk a na Facebooku

dzenom priestore po predchádzajúcej telefonickú, resp. mailovej objednávke. Krok po kroku sme sprístupnili aj jednotlivé podlažia s tým, že sme museli zachovávať karanténu pre knihy, ktoré sa nám od používateľov vracali.

Prístup k plným textom vrátane elektronických kníh, bol pre žiadateľov vybavovaný priebežne prostredníctvom vzdialeného zabezpečeného prístupu. Rovnako bolo tomu tak aj v prípade zdigitalizovaných dokumentov z fondu UK KU zverejnených cez prezentačnú platformu v systéme MediaInfo. Producenti databáz, rozšírili svoju ponuku a umožnili množstvo skúšobných prístupov či časovo obmedzený prístup k elektronickým zdrojom: De Gruyter, GALE, Proquest, Elsevier, Albertina icode Bratislava. **Springer Nature** umožnil bezplatný prístup k učebniciam, **JoVE Journal of Visualized Experiments** ponúkol voľný prístup k databáze JoVE, ktorá sprístupňuje riešenia pre rozvoj výskumu a vedeckého

vzdelávania vytváraním a publikovaním videí vedeckých experimentov z najlepších laboratórií po celom svete.

EBSCO sprístupnilo bezplatnú skúšobnú verziu kolekcie elektronických kníh publikovaných vydavateľstvom **Harvard Business Publishing**. Kolekcia obsahovala kompletný katalóg Harvard Business Review umožňujúci prístup k viac ako 600 e-knihám vrátane 400+ monografiám. Vydavateľstvo **Gale Cengage** ponúkalo svoje databázy počas obmedzení spôsobených epidémiou koronavírusu, aj cez heslo, bez potreby nastavenia vzdialeného prístupu. Práve koronavírus COVID-19 sa stal aj hlavnou témou množstva tematicky zameraných a priebežne aktualizovaných EIZ. Rovnako sme prostredníctvom našej stránky i FB profilu knižnice informovali o prebiehajúcich webinároch zameraných na vedecké informácie, dištančné vzdelávanie i rozšírenie portfólia informačných zdrojov.

Posun v propagácii

Počas obmedzení nebolo možné organizovať žiadne hromadné podujatia, ani skupinové informačné vzdelávania, čo sa opakuje aj v aktuálne prebiehajúcej druhej vlne. Snažíme sa preto zameriavať na individuálne poradenstvo, pripravujeme videomanuály a prinášame aktuálne informácie už nielen na našom webe a FB stránke, ale od leta aj na našom Instagramovom profile #univerzitnakniznica. Aktivita UK KU prezentujeme aj cez pútavejší vizuál jednotlivých oznamov vo forme tlačných plagátov a statusov.

Čo nám prinesie či zoberie druhá vlna? To nikto z nás nevie, v tejto chvíli stačí, ak nám prinesie späť a nezoberie preč všetkých VÁS ... našich užívateľov.

km

PRÍBEH JEDINEJ KATOLÍCKEJ UNIVERZITY NA SLOVENSKU

Z koncepcie monografie k 20. výročiu KU vychádza aj putovná, bannerová výstava pod názvom „**Formujeme myseľ a srdcia – príbeh jedinej katolíckej univerzity na Slovensku 2000 – 2020.**“ Cieľom jej realizácie je upriamiť pozornosť na reprezentatívnu monografiu, čím sa výstava stane „udicou“ na priťahovanie pozornosti budúcich čitateľov kníh.

Výstava je svojbytná, bez potrebnej lektorskej asistencie, je obsahovo bohatá s dostatočným množstvom obrazového materiálu.

Na jednotlivých paneloch sú naratívny spôsobom predstavené hlavné kapitoly monografie: Príbeh začína..., Prvé kroky k založeniu, Zrod KU, Filozofická fakulta, Pedagogická fakulta, Teologická fakulta, Fakulta zdravotníctva, Na čele KU Prekročujeme hranice, Hýbeme svetom, Vzdelávame, Skúmame a tvoríme, Služíme a Pridaná hodnota.

km

Otvorenie KABINETU DEJÍN KU v Ružomberku

Katolícka univerzita v Ružomberku si 1. júla 2020 pripomenula významné 20. výročie svojho založenia. Jednou z aktivít zaradených do plánu osláv bolo aj založenie Kabinetu dejín Katolíckej univerzity v Ružomberku (KD KU) a vytvorenie základu pre expozíciu o našej univerzite v priestoroch Univerzitnej knižnice KU.

Uvedenému slávnostnému podujatiu predchádzalo zhromažďovanie archívnych materiálov, skenovanie fotografií, tvorba textových častí. Množstvo dôležitých dokumentov a obrazového materiálu bolo využitých najmä pri príprave monografie o Katolíckej univerzite. Cieľom založenia Kabinetu dejín je posilniť identitu a zvýšiť povedomie o KU. Kabinet dejín KU má ambíciu stať sa miestom stretnutia histórie, súčasnosti a vízií. Otvára sa tak živý priestor, ktorý bude slúžiť na stretávanie, diskusie a vzájomné zdieľanie informácií, prezentáciu archívov i audiovizuálnych dokumentov.

Medzi základné úlohy, ktoré bude Kabinet dejín KU napĺňať patria: dokumentačné úlohy (zhromažďovanie faktografických materiálov, reflexia udalostí na KU, reporting médií), prezentačné úlohy (výstavy pri príležitosti jubileí, propagácia Katolíckej univerzity navonok, posilňovanie povedomia o univerzite a budovanie samostatnej expozície o KU v Ružomberku, ktorá v súčasnosti obsahuje zakladajúce listiny, plakety, archívne dokumenty, dizajn manuály, zaujímavé akvizície z knižničného fondu...).

Expozícia nie je definitívna a bude sa obmieňať a dopĺňať. V dlhodobom horizonte pojme aj zriadenie študovne („bádateľne“) publikačnej činnosti vedecko-pedagogických zamestnancov KU, z ktorých sme zatiaľ vybrali dielo tých, ktorých nielen publikačný a najmä ľudský príbeh, bol už ukončený, bez ich pričinenia by sa história Katolíckej univerzity písala inými písmenami. Kabinet dejín KU bude slúžiť nielen zamestnancom, študentom, absolventom KU

(stretávanie klubu ALUMNI), ale aj všetkým záujemcom o históriu a aktuálne diaľanie na našej univerzite. Rovnako tvorí jeho časť aj knižnica Spolku ružomerských spisovateľov, s ktorých mnohí pôsobia práve na Katolíckej univerzite, resp. sú s ňou vzájomne prepojení, nakoľko práve mesto Ružomberok sa stalo jej domovom.

Kabinet slávnostne posvätil Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup – metropolita, veľký kancelár KU a J. E. Mons. Stanislav Zvolenský bratislavský arcibiskup – metropolita. Počas slávnostného otvorenia KD KU bola vo vstupných priestoroch odhalená aj pamätná tabuľa všetkým, ktorým bol udelený titul Doctor Honoris Causa Katolíckej univerzity.

km

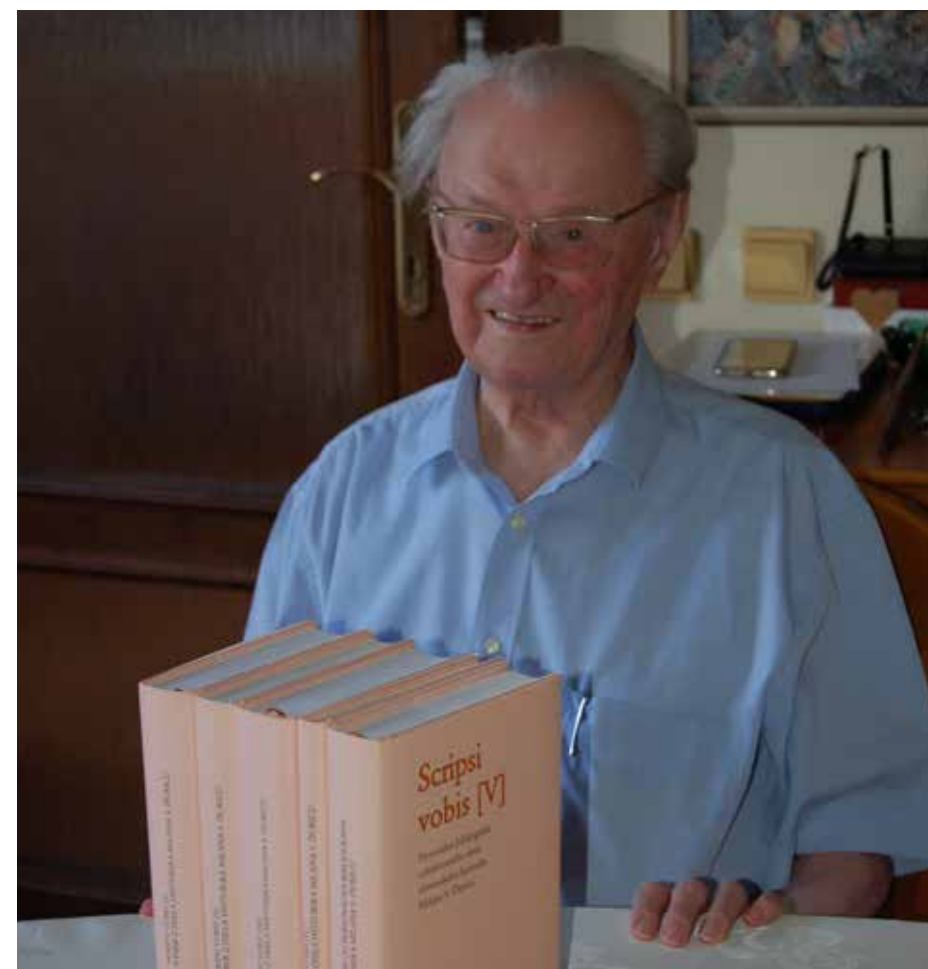
Životné jubileum profesora Milana Stanislava Ďuricu

V roku, kedy si Katolícka univerzita v Ružomberku pripomína 20. výročie od svojho vzniku sa dožíva okrúhleho jubilea slovenský historik, salezián, kňaz, čestný člen Slovenského ústavu, profesor Milan S. Ďurica. Narodil sa v obci Krivany. Po ukončení saleziánskeho noviciátu, v roku 1950 zložil svoje doživotné rehoľné sľuby a za kňaza bol vysvätený 1. júla 1956. Vo svojej dizertačnej práci z teológie sa venoval téme Turínského plátna. Od roku 1956 pôsobil ako profesor teológie na Saleziánskej vysokej škole teologickej v Abano Terme. Habilitáciu doktora politických vied získal v roku 1961 v Padove. Od roku 1967 bol profesorom politických a ústavných dejín východoeurópskych krajín na Padovskej univerzite, kde pôsobil až do odchodu na dôchodok v roku 1997. Ako teológa ho pápež Ján XXIII. vymenoval za poradcu prípravnej komisie II. Vatikánskeho koncilu.

V roku 1969 založil Centrum východoeurópskych štúdií (Centro di studi sull'Europa orientale). Založil ročenku Inštitútu slovenskej filológie pri Univerzite v Padove, Il Mondo Slavo. Spolupracoval na šiestich talianskych, nemeckých a latinských encyklopedických dielach. Za jeho vedeckú a kultúrnu činnosť ho najvyšším občianskym vyznamenaním Veľkého dôstojníka Radu za zásluhy Talianskej republiky ocenil aj prezident Talianska. Rímska Accademia Teatina per le Scienze ho poctila titulom čestného akademika. Milan S. Ďurica je členom mnohých medzinárodných vedeckých asociácií, s ktorými dodnes spolupracuje. V roku 1991 bol vymenovaný za prvého riaditeľa Slovenského historického ústavu v Ríme, zaslúžil sa o jeho založenie a uznanie vo Vatikáne. Od roku 1993 pôsobil ako profesor Cirkevných dejín na Cyrilo-metodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V tom istom roku založil Ústav dejín kresťanstva na Slovensku v Bratislave.

S Katolíckou univerzitou v Ružomberku je prepojený najmä vďaka osobnej knižnici, ktorú daroval v roku 2009 a je prístupná na 2. poslaži UK KU ako samostatné Oddelenie Milana S. Ďuricu. Okrem monografických publikácií a zborníkov boli súčasťou jeho daru periodické i neperiodické slovacikálne dokumenty vydané v exile. Vzhľadom na jedinečnosť niektorých knižničných jednotiek v rámci slovenského kontextu sú darované knihy určené len na prezenčné štúdium.

Pri príležitosti 95. narodenín Milana S. Ďuricu bola vydaná unikátna Personálna bibliogra-

fia celoživotného diela slovenského historika ako V. časť unikátneho projektu SCRIPSI VOBIS. Bibliografia eviduje 4 350 záznamov a je výsledkom 25 ročného úsilia zostavovateľa Jozefa M. Rydla – archivára, bibliografa, literárneho historika, profesora didaktiky dejín a editora. Výskum, ktorý predchádzal uvedenému titulu vychádza z fondov pamäťových a kultúrnych inštitúcií vrátane elektronických databáz. Autor člení uvedenú bibliografiu do jednotlivých kategórií s dôrazom na zahraničné slovaciká. Sú to predovšetkým monografie, recenzie, články, príspevky rôzneho rozsahu uverejnené v periodikách, encyklopédiách, lexikónoch i slovníkoch.

O rozsahu oblasti pôsobenia M. S. Ďuricu svedčí aj redakčná, editorská a prekladateľská činnosť v rámci i mimo akademickej činnosti. Súčasťou rozsiahlej 654 stranovej bibliografie je aj súpis audiovizuálnych dokumentov, obálok kníh a periodík, či rozsiahle registre. Z hľadiska chronologického je retrospektívna, z hľadiska obsahového sa venuje všetkým

oblastiam činnosti M. S. Ďuricu a z hľadiska metodologického je opisnou bibliografiou. Samotná kniha sa delí na 8 častí: pôvodné práce, preklady, editorská činnosť, Milan S. Ďurica – profesor Štátnej univerzity v Padove, Literatúra o M. S. Ďuricovi, Fotodokumentácia a Registre. Úvod knihy tvorí štúdiu autora, v ktorej hneď v úvode konštatuje: „Zmapovať a bibliograficky zachytiť činnosť široko rozhladeného intelektuála Milana S. Ďuricu...s jedinečnou filozofickou, teologickou, politologickou a historickou erudíciou, nie je jednoduché (J. M. Rydlo).

Jednoduchý nebol ani život jubilanta v dobrovoľnom vyhnanstve, kde prežil podstatnú časť svojho života. Profesorovi Milanovi S. Ďuricovi prajeme do nasledujúcich rokov pevné zdravie, veľa tvorivých síl v skúmaní slovenskej histórie a pokoj v duši, ktorý je v dnešnej turbulentnej dobe viac než potrebný.

Autor fotografie: J. M. Rydlo
Z archívu UK KU

ERASMUS+ štúdium na Cypre: ZÁKUTAMI PAFOSU

Celý nápad ohľadom vycestovania a štúdia na Cypre sa začal v našich hlavách rodiť po ukončení tretieho bakalárskeho ročníka. V odbore psychológia sme na Katolíckej univerzite v Ružomberku pokračovali aj v štúdiu magisterského stupňa a postupne sme si začali uvedomovať, že sa nám pomaly chýli ku koncu náš vysokoškolský čas. Preto sme začali uvažovať, ako tento čas využiť naplno.

Ivka možnosť vycestovania na Erasmus+ mobilitu využila už v druhom bakalárskom ročníku a strávila jeden semester na partnerskej univerzite v Portugalsku. Má na toto obdobie plno krásnych a nezabudnuteľných spomienok, a preto sa rozhodla zahraničný študijný pobyt v rámci tohto programu absolvovať opäť. Keďže sme sa o jej zážitkoch z Erasmu často rozprávali, zhodli sme sa, že ďalšie zážitky z Erasmu chceme mať spoločné. A tak sa začala naša spoločná študijná cesta na Neapolis University Pafos.

Obdobie pred vycestovaním bolo trochu náročnejšie. Všetky potrebné dokumenty, ktoré je nutné si zaobstaráť pred odchodom, sa nám veľmi ľahko vybavovali vďaka pomoci ochotných pracovníkov na Referáte pre zahraničné vzťahy a mobility. Avšak všetko nám to trochu skomplikovala situácia na Slovensku súvisiaca s aktuálnou pandémiou. Keďže Cyprus zaradil Slovensko do kategórie B (rizikové krajiny), museli sme pred odletom absolvovať testovanie. Samotné cestovanie bolo kvôli opatreniam tiež o niečo komplikovanejšie. Vycestovať sa nám ale nakoniec podarilo. Prvé dni sme ani nemohli uveriť, že sme naozaj tu. Prišlo nám to ako sen.

Situácia na Cypre bola v tom čase v spojitosti s počtom nakazených osôb omnoho priaznivejšia než na Slovensku. Preto sme sa vôbec neobávali novej nákazy. Dokonca aj po preukázaní platného negatívneho testu bol každý pasažier na letisku ešte raz otestovaný a do dvadsaťštyri hodín mu prišla správa o výsledku testu. Krátko po

našom príchode na Cyprus sa situácia na Slovensku rapídne zhoršila a my sme si začali uvedomovať, že sme dostali jedinečnú príležitosť využiť tento čas na Cypre.

Náš príchod na partnerskú univerzitu bol tiež o niečo náročnejší. Vedúca katedry, s ktorou sme boli v kontakte, bola v tom čase chorá. Nemohla nám teda pomôcť vybaviť všetko potrebné ohľadne štúdia tak ako sme sa pred príchodom na univerzitu dohodli. Museli sme samé nadviazať kontakty s väčšinou vyučujúcich a zostaviť si študijné plány bez jej pomoci. Niektoré predmety tu sú vyučované len v gréčtine, a preto sú na preklad náročnejšie. Mnoho pedagógov je však veľmi ústretových a snažia sa nájsť spoločnú cestu, ktorá vyhovuje obidvom stranám.

Krásne, horúce počasie a čaro Pafosu nám pomohlo zahodiť všetky počiatočné problémy za hlavu a vydali sme sa za spoznávaním jeho krásnych zákutí. Napriek tomu, že počet obetí nákazy ➔

Aj napriek pandémie študujú na KU

Aj napriek komplikovanosti situácie spôsobenej pandémiou COVID-19 prichádzajú na KU v Ružomberku študovať v rámci programu Erasmus+ študenti z rôznych krajín a univerzít. Je potešiteľné, že záujem o mobilitu je počas pandémie CO-

VID-19 vysoký. Aktuálne študuje počas zimného semestra na KU v Ružomberku 12 študentov. Najväčšia skupina študentov pochádza z Francúzska (IRCOM, Angers), Talianska (Universita degli Studi dell'Insubria), jedna študentka je z Gruzínska

PODROBNOSTI NÁJDETE NA:
medzinarodnevtahy.ku.sk

súčasnnej pandémie je tu pomerne nízky, sú tu tiež dodržiavané rôzne bezpečnostné opatrenia. Patrí k nim napríklad nosenie rúšok v interiéroch a meranie teploty pred vstupom na univerzitu. Výučba je momentálne poskytovaná prezenčnou aj online formou.

Pafos je krásne mesto, ktoré živý cestovný ruch. Ľudia sú tu priateľskí, aj keď na všetko majú svoj čas. Každý deň sa snažíme prejsť aspoň 10 kilometrov, cvičíme a stále si kuchíme dobré jedlo. A cítime sa tu ako v inom svete. Na mieste, kde je plno turistov i miestnych, kde sa ľudia zaujímajú, odkiaľ sme prišli a čo nás sem priviedlo. V meste plnom histórie a kultúry, prístavu i širokého mora, osvetlených barov i hudby pouličných umelcov. I keď nevieme čo nám Pafos ešte prinesie, sme pripravené každú príležitosť prijať ako našu výzvu posúvať sa vpred.

Ivana Bakaričová, Petra Muchová

(Samtskhe-Javakheti State University) a jedna z Turecka (Pamukkale University). Zároveň realizujú v Ružomberku stáž v odbore fyzioterapia dve študentky z Lotyšska (Rīga Stradins University).

Študenti majú okrem naplánovaných predmetov možnosť realizovať predmety, ktoré im umožnia bližšie spoznať slovenskú kultúru, históriu a jazyk. Pre Erasmus študentov je otvorený už tradičný predmet Discover Slovakia. V tomto semestri kurz otvorila Katarína Labudová hodinou o slovenských rozprávkach, počas ktorej sa študenti dozvedeli o špecifikách i spoločných črtách našich rozprávok s rozprávkami z okolitých krajín. V ďalších týždňoch bude reč o slovenskom stand-upe, umení, dejinách aj médiách. Ak to situácia umožní, študenti tiež navštívia Galériu Ľudovíta Fullu. Erasmus študenti zároveň využívajú možnosť jazykového kurzu slovenčiny ale aj mnohých iných zaujímavých predmetov akým je napríklad predmet Kultúrna antropológia a etnológia výchovy pod vedením Jozefa Zentka.

Skúsenosti zamestnancov s mobilitou Erasmus+ v čase pandémie

Program Erasmus+ je rozvinutý tak, že v porovnaní s vysokoškolskými inštitúciami podobnej veľkosti a zamerania patrí KU medzi päť slovenských univerzít s najvyšším počtom vysielaných zamestnancov na mobilitu. Len za uplynulé tri akademické roky vyslala vyučovať 252 pedagógov na partnerskú univerzitu a v rovnakom období umožnila školenie v zahraničí 165 zamestnancom. Univerzita sa rovnako stala miestom, kam zahraniční kolegovia prichádzajú, aby vyučovali našich študentov, rozvíjali vedeckú a pedagogickú spoluprácu či školili sa. Od roku 2016 do roku 2018 tak KU poskytla priestor na výučbu 245 pedagógom a 127 zamestnancom zabezpečila školenie.

V letnom semestri akademického roka 2019/2020 sa situácia zmenila. Pre šírenie ochorenia COVID-19 nebolo možné uskutočniť naplánované služobné cesty. V čase, keď z viacerých krajín hlásili epi-

demiologický útlm, zahraničné referáty dohadovali nové termíny pre realizáciu mobilít. Niektoré mobility sa uskutočnili buď v štandardnej fyzickej forme alebo v online priestore, ktorý sa aj pri programe Erasmus+ javí ako jedna z alternatív.

V nasledujúcom texte Vám prinášame rozhovory so zamestnancami z našich partnerských univerzít, ktorí na KU realizovali mobilitu v mesiacoch september a október 2020.

doc. PaedDr. Jaromíra Šindelářová, CSc. docentka, Katedra slavistiky, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, mobilita za účelom výučby

Ako prebiehala Vaša príprava na mobilitu v súvislosti s pandemiou COVID-19 a ako reagovalo na Vaše rozhodnutie vycestovať okolie (rodina, kolegovia...)?

Príprava na mobilitu prebiehala ako vždy, len môj odchod bol neistý do poslednej chvíle. Aby som mohla vycestovať na Slovensko, musela som u nás v Česku podstúpiť test na COVID-19 tak, aby test nebol starší než 72 hodín. Vzhľadom na to, že do spracovania tohoto testu bol zahrnutý víkend, nebolo jasné, či informáciu o výsledku testu dostanem v potrebnom čase. Našťastie, negatívny výsledok testu som dostala včas, takže som mohla podľa plánu na mobilitu vycestovať. Niektorí kolegovia z našej univerzity boli

prekvapení, že som sa rozhodla mobilitu v tejto nepriaznivej dobe realizovať, lebo oni sami svoje plánované mobility zrušili. Iní moje konanie hodnotili kladne a držali mi palce, rodina s mojou služobnou cestou súhlasila.

Vyskytli sa komplikácie pri realizácii mobility v spojitosti s pandemiou? Žiadne komplikácie sa nevyskytli, pretože covidová situácia bola na Slovensku v čase realizácie mojej mobility podstatne lepšia než u nás.

Naplnila táto mobilita Vaše očakávania? Áno, celkom, tak ako i v minulých rokoch.

Nebola to Vaša prvá mobilita na KU, práve naopak, Vaše prednášky sú takmer integrálnou súčasťou semestra na KU. Ako sa Vám učí pred poslucháčmi KU? Je rozdiel medzi nimi a študentmi UJEP v Ústí nad Labem? Pre poslucháčov KU sa mi učí vždy veľmi dobre, pretože vaši študenti sú milí, slušní, priateľskí a majú veľký záujem o prednášanú problematiku, čo nie vždy platí o všetkých našich študentoch na UJEP v Ústí nad Labem.

Čo vo všeobecnosti očakávate od mobility programu Erasmus+? Mobility umožňujú úzku spoluprácu pracovníkov domácej i partnerskej univerzity, osobne sa stretávam so študentmi príbuzných odborov a s kolegami, ktorí sa venujú rovnakej alebo podobnej problematike. Mobility umožňujú konfrontovať najnovšie odborné i didaktické poznatky a skúsenosti z oblasti terciárneho vzdelávania a výskumnej činnosti. Cez mobility sa dajú spoločne realizovať výskumne projekty z českého a slovenského prostredia a prezentovať ich závery na spoločných akciách alebo v odborných publikáciách.

Dr Lidia Katarzyna Jaskuła vedúca oddelenia Public Relations, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Ako prebiehala Vaša príprava na mobilitu v súvislosti s pandemiou COVID-19 a ako reagovalo na rozhodnutie vycestovať Vaše okolie (rodina, kolegovia...)? COVID-19 beriem veľmi vážne. Sledovala som všetky správy týkajúce sa vírusu a obmedzení na Slovensku a v Poľsku. Pravidelne som sa pýtala na situáciu v Ružomberku na Referáte pre zahraničné vzťahy a mobility KU. Rozhodla som sa cestovať svojím autom (nepoužívať verejnú dopravu) a snažila som sa byť zodpovedná a minimalizovať akékoľvek riziko infekcie. Samozrejme, rozhodujúce bolo aj konečné potvrdenie zo

strany KU, že návšteva je možná. Táto mobilita bola trochu iná kvôli pandémie, na univerzite bolo málo ľudí a ťažšie bolo zorganizovať niektoré stretnutia, no napriek tomu som na KU strávila skvelý čas, mala som užitočné a poučné stretnutia.

Vyskytli sa v súvislosti s pandemiou nejaké komplikácie pri realizácii mobility? Ani nie. Akurát som musela pripraviť viac dokumentov ako štandardne, pretože sa niekoľkokrát presúval termín môjho školenia.

Splnila táto mobilita vaše očakávania? Áno. Chcela som navštíviť a spoznať vašu univerzitu a ľudí, ktorí mi môžu povedať o „každodennom živote“ oddelenia PR. A stalo sa. Rada by som navštívila vašu univerzitu aj ako pedagogický pracovník v budúcnosti.

Máte nejaké vtipné alebo inak pozitívne skúsenosti, ktoré ste zažili na univerzite alebo na Slovensku? Mám IBA pozitívne skúsenosti, ktoré som zažila rovnako na univerzite, ako aj na Slovensku. Spoznala som nesmierne milých ľudí, ktorí sú profesionáli. Získala som všetky informácie, ktoré som chcela. Mala som skvelú príležitosť ísť na jubilejný koncert pri príležitosti 20-tého výročia KU do krásnej synagógy v Ružomberku. Bolo to skvelé vystúpenie. Mala som tiež skvelú možnosť spoznať aj čosi z Ružomberka a Liptova (Vlkolínec, Veľký Choč...). Vtipná situácia: kvôli pandemií som chcela stráviť čas na pokojnom mieste v blízkosti lesa a po každodenných povinnostiach som si chcela užiť ticho. Keď som v nedeľu išla do Hrabovskej doliny bolo tam niekoľko desiatok alebo možno aj niekoľko stoviek automobilov a mnoho ľudí, ktorí sa z veľkej časti venovali športu, hudbe... Bola som veľmi prekvapená. Moja prvá myšlienka bola: „Všetci jednoducho milujú šport... A neboja sa COVID-19“. Našťastie sa veľmi skoro ukázalo, že to bola skutočne veľká, ale iba jednodňová udalosť s názvom Spartan Race.

Čo vo všeobecnosti očakávate od mobility programu Erasmus? Očakávam, že si osvojím nové zručnosti, získam nové vedomosti, spoznám ľudí, rozviním kontakty a vzťahy medzi ľuďmi (spolu, v spolupráci, toho dokážeme viac ...), spoznám nové krajiny a nové kultúry (kultúru hostiteľskej krajiny). Program Erasmus+ otvára myseľ, dáva nové perspektívy a rozvíja ľudí.

Beata Obuchowska administratívna pracovníčka na úseku verejného obstarávania, Uniwersytet Wrocławski

Ako prebiehala Vaša príprava na mobilitu v súvislosti s pandemiou COVID-19 a ako reagovalo na rozhodnutie vycestovať Vaše okolie (rodina, kolegovia...)? Súčasťou výberu zamestnancov na mobilitu na mojej univerzite je skúška z angličtiny, ktorú sa mi, našťastie, podarilo úspešne absolvovať, a tak mi boli mobilita i grant schválené. Z rôznych dôvodov sa termín mojej mobility posúval (napr.: moja vedúca bola 3 týždne v Anglicku, na Slovensku medzitým vyhlásili núdzový stav...). Musela som vysvetliť svojim blízkym, priateľom a známym, že výnimočný stav na Slovensku znamená niečo úplne iné ako v Poľsku.

Vyskytli sa v súvislosti s pandemiou nejaké komplikácie pri realizácii mobility? Nie, nevyskytli, hoci táto mobilita bola iná ako tie predchádzajúce. Rozhodla som sa vyhýbať sa miestam, kde by mohlo byť viac osôb. Poznám nádhernú slovenskú krajinu a mám aj svoje obľúbené turistické trasy, no tentokrát som si tú krásu vychutnávala len spoza okna auta.

Splnila táto mobilita vaše očakávania? Aj napriek vzniknutej situácii s COVID-19 som mohla spoznať krásny región a stráviť v ňom aktívne nejaký čas. V Poľsku a na Slovensku je to podobné: ľudia sa vyhýbajú vyššiemu počtu ľudí, používajú rúška, dezinfekciu. Takže počas týždňového školenia som nevnímala skutočnosť, že som Poľka a som na Slovensku, nebyť jazyka, ktorý sa predsa len líši. Počas svojho pobytu som nadobudla pocit, že Slováci dodržiavajú svoje povinnosti v súvislosti s COVID-19 a neboja sa stretávať aj s Poliakmi, i preto som sa mohla stretnúť s pracovníkom, ktorý sa venuje takej istej oblasti ako ja a prebrať s ním jednotlivé postupy. Mohla som spoznať univerzitné prostredie, ale aj ochutnať slovenské jedlá.

Čo vo všeobecnosti očakávate od mobility v rámci programu Erasmus+? Mám pozitívny postoj k mobilite Erasmus, pohyb jednotlivcov je pre COVID-19 obmedzený, ale nie úplne. Musíme sa naučiť žiť ďalej, dobre sa starať o seba i druhých, aby aj školenie v zahraničí bolo vôbec možné, a potom aj prospešné a bezpečné.

NOVÉ VÝZVY PRE UNIVERZITY

New frontier forum je výročné stretnutie členov Medzinárodnej federácie katolíckych univerzít (IFCU), na ktorom sa preberajú aktuálne spoločenské a vzdelávacie výzvy. Z dôvodu šírenia COVID-19 sa stretnutie uskutočnilo v dňoch 19.10.2020 a 20.10.2020 online formou. Venovalo sa umelej inteligencii, vzdelávaniu a výzvam, ktorým čelia univerzity pre šírenie pandémie. Prinášame Vám stručné zhrnutie.

Plnohodnotné vzdelávanie a výskum cez virtuálne platformy

Univerzity nesú kľúčovú zodpovednosť za spoločnosť, a to v konečnom dôsledku v záujme podpory zdravia, prosperity a osvetu na celom svete. Trvalo udržateľný rozvoj sa stal zastrešujúcim pojmom pre množstvo aspektov a sektorov. Všeobecným sa stal názor, že univerzity vo vzdelávaní, ako aj vo výskume, musia prispievať k súčasnému a budúcemu blahobytu posilňovaním trvalo udržateľného rozvoja.

Výzvou pre univerzity je nájsť spôsoby, ako opäť ponúknuť plnohodnotné možnosti vzdelávania a výskumu pre všetkých študentov, bezpečné a produktívne pracovné prostredie pre výskumných pracovníkov a členov fakúlt aj v týchto časoch. Je pravdepodobné, že to bude ešte náročnejšie v čase tzv. globálnej recesie a hospodárskeho poklesu, ktoré ovplyvnia inštitucionálne financovanie, ale aj finančné možnosti študentov a ich rodín zapísať sa na vysokoškolské štúdium.

Očakáva sa, že kríza spojená s pandemiou prinesie zmenu poradia priorit mnohých univerzít, čo však môže mať aj pozitívny dopad, napr.: môže pripraviť cestu pre väčší dôraz na nové dimenzie internacionalizácie, môže sa viac zamerať na nábor miestnych/regionálnych študentov, na IT infraštruktúru a rozvoj zamestnancov pre lepšiu online výučbu/prácu a poskytovanie online programov, môže viesť k väčšiemu dôrazu na zmenšenie rozdielov.

Kríza ukázala potenciál online výučby a učenia sa, online stretnutí, online zdieľania odborných znalostí a skúseností a online spoločného vypracovania návrhov. Odhalila aj obrovské medzery v kapacitách niektorých inštitúcií, ako aj medzery v kapacite jednotlivcov (aktívne sa zúčastňovať a prijímať to, čo sa ponúka). Na oboch stranách bude potrebné úsilie, aby sa zabezpečilo uspokojivé naplnenie vzdelávacích a výskumných potrieb s využitím virtuálnych prostriedkov ako hlavného spôsobu ďalšieho fungovania. Zároveň nie je možné ignorovať limity virtuálneho prostredia a nemožno podceňovať ani osobnú interakciu. Potreba zmeny nesmie znížiť kolegiálnu alebo podkopávať základné hodnoty akademickej slobody a autonómie.

Potrebné je zamerať sa na učebné osnovy

V medzinárodnom vzdelávaní je výzva zamerať sa na iné aspekty internacionalizácie,

nielen fyzickú mobilitu, ktorá stále nie je dostupná pre všetkých. Virtuálna mobilita je už alternatívou fyzickej mobility, zatiaľ je však z hľadiska počtu stále okrajová. Prirodzene sa preto vynárajú otázky ako: *Ukáže sa virtuálna mobilita ako životaschopná náhrada za masovú mobilitu, ktorá je tak dlho cieľom v Európe i inde? Bude to mať rovnaké dopady z hľadiska učenia a osobného rozvoja? Bude obchodný model spojený s virtuálnou mobilitou dostatočný na udržanie tých univerzít, ktoré počítajú s príjmami zo školského od zahraničných študentov?* Odpoveď spočíva v učebných osnovách ako to potvrdili viacerí odborníci. Posun k väčšiemu zameraniu sa na učebné osnovy sa v minulosti ukázal ako neľahký, aj preto si teraz bude vyžadovať výraznejšie úsilie a čas. Pretože ide o inkluzívnejší prístup, ktorý je súčasťou ekologickejšieho a udržateľnejšieho prístupu pre medzinárodné akademické siete a spoluprácu, umožňuje viac využívať virtuálne platformy.

Umelá inteligencia a výzvy budúcnosti

Vysokoškolské a výskumné inštitúcie – ako inštitúcie, ktoré vzbudzujú rešpekt a zvyšajú predstavujú pokrokové sily v spoločnosti – od nich sa očakáva, že budú kriticky hodnotiť vplyv tejto pandémie z rôznych hľadísk – ekonomických, politických, sociálnych, ale aj vedeckých a akademických. Táto globálna pandémia, akokoľvek tragická a rušivá, môže tiež priniesť množstvo príležitostí na úpravu budúcej cesty ľudstva novým, starostlivejším, súcitnejším a ekologicky udržateľným smerom. Je potenciál, že sa nájdu nové možnosti, ktoré umožnia, aby v budúcnosti online learning pohodlne existoval spolu s predchádzajúcimi vyučovacími metódami a zachovali sa etické princípy použitia umelej inteligencie v rôznych oblastiach. Existujú jasné náznaky, že ocenenie vedeckých poznatkov verejnosťou prospieva k lepšej účasti vedcov na zvládnutí pandémie. Akademici môžu byť súčasne pripravenejší a ochotnejší zapojiť sa do prepracovania a zmeny priorit svojich programov v nadväznosti na súčasné výzvy. V tejto súvislosti boli členovia IFCU pozvaní k užšej spolupráci: lepšie definovať riziká pre katolícke univerzity; vytvárať jednotu na troch úrovniach (univerzity, regionálne katolícke asociácie a IFCU); vytvoriť pracovisko krízového manažmentu na domácej univerzite.

Michaela Moldová Chovancová

HISTÓRIA FILOZOFICKEJ FAKULTY KU

Filozofická fakulta (FF KU) spolu s Pedagogickou fakultou KU vznikla zriadením Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) v roku 2000. Nadviazala tak na činnosť predchodcov KU, ktorými boli Katecheticko-pedagogická fakulta a Pedagogický inštitút sv. Ondreja, ktorý bol zriadený v roku 1995.

Po vzniku fakulty bolo potrebné vytvoriť orgány, smernice a predpisy ako aj štandardizovať akademické prostredie. Prvým povereným dekanom FF KU sa stal Mons. ThDr. PaedDr. Pavol Janáč, PhD., ktorý pripravil voľbu do Akademického senátu FF KU. Po jeho zvolení nasledovala voľba dekana, ktorým sa stal doc. PhDr. Imrich Vaško, CSc. Ten sa funkcie ujal 1. januára 2001.

Prvé roky fungovania FF KU boli charakterizované jej budovaním, rapidným rozvojom a rastom, hlavne čo sa týka ponúkaných študijných programov, počtu študentov, výstupov v oblasti výskumu i celkového vybavenia. Svedčí o tom napríklad fakt, že počet študentov od vzniku FF KU do roku 2006 sa zvýšil takmer päťnásobne, z 340 na vyše 1500 študentov, a to

napriek tomu, že fakulta sa rozhodla nejsť cestou otvárania ďalších detašovaných pracovísk a externého štúdia, s výnimkou doktorandského stupňa.

Dôležitou udalosťou pre FF KU bolo presťahovanie sa do zrekonštruovanej budovy F-bloku v roku 2006. Počas slávnostného otvorenia nových priestorov 10. januára 2006 ich požehnal vtedajší spišský pomocný biskup Mons. ThDr. Štefan Sečka, PhD. Nové priestory znamenali pre vyučovanie na fakulte výrazný modernizačný posun. V druhej polovici roku 2009 sa ešte zrealizovala prístavba F-bloku, ktorá slúži napríklad pre študijné oddelenie fakulty.

V ďalších rokoch sa však situácia zmenila. Hoci kvalita výskumu a publikačná aktivita rástla, počet študentov začal z viacerých dôvodov klesať. S týmto faktom sa museli vyrovnávať nasledujúci dekan FF KU, ktorými boli doc. PhDr. Dana Baláková, PhD. (2007-2011), doc. PhDr. Marian Kuna, MA, MPhil, PhD. (2011-2015) a doc. PhDr. Marek Babic, PhD. (2015-2020). Fakulta svoju pozornosť postupne zamerala na rozšírenie ponuky študijných programov, stabilizáciu, kvalifikačný rast vyučujú-

cich, optimalizáciu ponúkaných študijných programov a v poslednom období aj na internacionalizáciu FF KU, a to najmä prostredníctvom príchodu študentov z Ukrajiny a Bieloruska.

FF KU počas svojej existencie ponúkala štúdium v oblasti humanitných, pedagogických, historických a spoločenských vied. Aktuálne sa orientuje hlavne na štúdium učiteľstva (anglického jazyka a literatúry, nemeckého jazyka a literatúry, slovenského jazyka a literatúry, filozofie a histórie) a na štúdium anglistiky a amerikanistiky, filozofie, histórie, psychológie, slovenského jazyka a literatúry a žurnalistiky.

Patrik Griger

NÁJDETE NÁS NA:
www.ff.ku.sk

PEDAGOGICKÁ FAKULTA KU: NAJVÄČŠIA FAKULTA

Pedagogická fakulta KU vznikla ako fakulta zameraná na učiteľské vzdelávanie a nadviazala tak na Pedagogický inštitút sv. Ondreja a Katecheticko-pedagogickú fakultu sv. Ondreja. Súčasťou Pedagogickej fakulty KU pri jej vzniku bolo šesť katedier a dva kabinety: katedra pedagogiky a psychológie, katedra praktickej teológie a katechetiky, katedra hudobnej výchovy, katedra matematiky a fyziky, katedra informatiky, katedra biológie, kabinet pedagogickej praxe a kabinet telesnej výchovy.

Na konci prvého akademického roka 2000/2001 pracovali na pedagogickej fakulte 38 pedagogickí pracovníci a študovalo vyše 500 študentov v šiestich špecializáciách. Problémom fakulty bolo predovšetkým priestorové zabezpečenie, keďže začala v roku 2000 pôsobiť v prenatých priestoroch kláštora Spoločnosti Ježišovej na Námestí A. Hlinku, ktoré neboli patrične prispôbené a vybavené na výučbu. Prvým dekanom Pedagogickej fakulty KU bol doc. RNDr. Viliam Chvál, CSc., ktorý zastával túto funkciu do roku 2002.

Dôležitým krokom v rozvoji pedagogickej fakulty bolo zriadenie Ústavu ošetrovateľ-

stva a sociálnej práce dňa 15. decembra 2002. Tieto kroky postupne viedli ku vzniku Fakulty zdravotníctva KU v roku 2005. Od roku 2002 začala Pedagogická fakulta KU poskytovať aj celoživotné vzdelávanie. V novembri 2009 Akademický senát Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku schválil založenie a štatút Centra celoživotného vzdelávania. Centrum sa stalo integrálnou súčasťou Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku a postupne začalo poskytovať svoje služby aj na pracovisku v Levoči.

V máji 2002 bolo Pedagogickej fakulte KU v Ružomberku priznané právo poskytovať doktorandské štúdium, dizertačné skúšky a udeľovať vedecko-akademickú hodnosť PhD. v odbore teória vyučovania predmetov všeobecnovzdelávacej a odbornej povahy – v špecializácii teória vyučovania predmetov na 1. stupni základných škôl a teória vyučovania hudobnej výchovy. V roku 2003 boli Pedagogickej fakulte KU priznané nové práva na uskutočňovanie bakalárskych študijných programov sociálna práca a manažment. Pedagogická fakulta KU sa rozvíjala aj na úrovni vedecko-výskumnej činnosti a na fakulte sa riešili i viaceré vedecké a rozvojové projekty.

NÁJDETE NÁS NA:
www.pf.ku.sk

Pedagogická fakulta kontinuálne úspešne získavala akreditačné práva aj v ďalšom roku 2005. To malo za dôsledok nielen rozšírenie možnosti štúdia, ale aj nárast počtu študentov v roku 2005 na 4260. Potreba vyučovania takého počtu študentov si vyžiadala zriadenie nových pracovísk fakulty. Preto sa v roku 2005 štúdium uskutočňovalo okrem Ružomberka aj na detašovaných pracoviskách v Dolnom Kubíne, Poprade, Levoči, Košiciach a konzultačných strediskách v Čadci, Žiline a Starej Ľubovni.

Pre Pedagogickú fakultu KU v Ružomberku bol významný rok 2009, kedy fakulta začala svoje pôsobenie vo vynovených priestoroch na Hrabovskej ceste, ktoré poskytli predpoklady pre sústredenie ústavov, katedier, laboratórií a ateliérov do jednej budovy.

Nárast študentov a pracovísk pedagogickej fakulty viedol k tomu, že za prvých 10 rokov fungovania KU nadobudla výrazne rozvinutú vnútornú štruktúru. V roku 2010 sa fakulta členila na 24 katedier, 9 ústavov a 3 inštitúty. Fakulta tak pokračovala vo svojom materiálnom, vedecko-vzdelávacom i personálnom rozvoji. V roku 2010 boli napríklad otvorené nové biologické, chemické i fyzikálne laboratória. Taktiež sa otvorili špecializované učebne určené pre výskum i vzdelávanie v oblasti informatiky, matematiky a fyziky.

Zatiaľ čo prvých desať rokov existencie Pedagogickej fakulty KU sa nieslo v znamení kontinuálneho nárastu počtu študentov, nasledujúce obdobie znamenalo ich pokles. Bolo to ovplyvnené viacerými faktormi a to demografickým poklesom počtu študentov vo všeobecnosti, uprednostňovaním zahraničných vysokých škôl pred slovenskými vysokými školami a stratou akreditačných práv na realizovanie niektorých študijných programov.

Druhá komplexná akreditácia, ktorú absolvovala KU v Ružomberku v roku 2015, výrazne ovplyvnila študijné programy,

ktoré mohla fakulta poskytovať. Pedagogická fakulta tak v roku 2015 poskytovala vysokoškolské vzdelávanie v 21 študijných programoch v bakalárskom stupni, v 18 študijných programoch v magisterskom stupni a v 5 študijných programoch v doktorandskom stupni.

Po takmer dvadsiatich rokoch existencie sa ustálila štruktúra fakulty, na ktorej k roku 2019 plní činnosť 17 katedier a 2 inštitúty, ktoré sú detašovanými pracoviskami fakulty: Inštitút Juraja Páleša v Levoči a Inštitút Štefana Náhalu v Poprade.

SLÁVNOSŤ INAUGURÁCIE TEOLOGICKEJ FAKULTY KU

Už počas slávnostného Veni Sancte v roku 1994 zaznela v príhovore diecézneho biskupa Mons. Alojza Tkáča túžba mať vlastnú teologickú fakultu. Dôležitým medzníkom bolo aj rozdelenie Slovenskej cirkevnej provincie na Západnú a Východnú, ktorú zriadil pápež Ján Pavol II. 31. marca 1995 so sídlom v Košiciach so sufragánymi diecézami Spiš a Rožňava.

K intenzívnemu riešeniu tejto otázky však došlo až v roku 2002. Pôvodne mala byť nová fakulta začlenená do štruktúr UPJŠ v Košiciach, ale na základe rokovania s prefektom Kongregácie pre katolícku výchovu J. Em. kardinálom Zenonom Grocholewským, ktoré sa uskutočnilo 10. septembra 2002 v Spišskej Kapitule, sa toto rozhodnutie prehodnotilo. Kongregácia, po zvážení všetkých okolností, totiž odporučila zara-

diť novú teologickú fakultu do sústavy KU v Ružomberku.

Dňa 1. júla 2003 sa táto túžba stala realitou. V Košiciach tak bola zriadená Teologická fakulta patriaca do KU v Ružomberku.

V seminárnom kostole sv. Antona Paduánskeho v Košiciach v sobotu

8. novembra 2003 slávnostne inaugurovali Teologickú fakultu (TF KU) v Košiciach ako tretiu fakultu Katolíckej univerzity v Ružomberku. Podujatie sa začalo sv. omšou, ktorej predsedal košický diecézny arcibiskup Mons. Alojz Tkáč, koncelebrovali biskupi Mons. František Tondra, Mons. Eduard Kojnok, Mons. Tomáš Galis, Mons. Štefan Sečka, Mons. Bernard Bober, Mons. Ján Babjak, Mons. Milan Chatur a asi sto kňazov. Arcibiskup Alojz Tkáč vo svojej homílii zdôraznil význam novovzniknutej teologickej fakulty nielen pre mesto Košice, pre Katolícku univerzitu a pre Košickú arcidiecézu a celú východnú provinciu, ale taktiež pre celú Cirkev na Slovensku i celú univerzálnu cirkev.

Slávnostnej inaugurácie sa zúčastnili členovia NR SR, košickej samosprávy, predstavitelia akademickkej obce – Katolíckej univerzity v Ružomberku aj iných vysokých škôl, Ekumenického spoločenstva v Košiciach a iných cirkví a náboženských spoločností. Popoludní sa pri tejto príležitosti konal koncert, na ktorom vystúpili Zbor sv. Cecílie a Komorný orchester pri Dóme sv. Alžbety.

Teologická fakulta od svojich počiatkov smerovala hlavne k rozvíjaniu katolíckej teológie, najmä v týchto smeroch: liturgia, kanonické právo, história, ekumenizmus, rodina a sociálna náuka Cirkvi. Teologická fakulta mala akreditované tieto študijné programy: katolícka teológia,

učiteľstvo náboženskej výchovy, učiteľstvo náuky o spoločnosti, učiteľstvo etickej výchovy, učiteľstvo dejepisu, sociálna práca, sociálna filozofia, náuka o rodine.

Počty študentov sa veľmi menili. Teologická fakulta na svojom vrchole mala ročne okolo 2400 študentov (2008), keď dokázala odpovedať na potreby spoločnosti najmä vo vzdelávaní v oblasti sociálnej práce. Ale čas sa naplnil a demografická krivka výrazne padla ku dnu. Bolo to aj ukončením možnosti štúdia externou formou. V súčasnosti má fakulta 460 študentov.

Po roku 1990 sa seminár premenoval na Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule – Spišskom Podhradí.

Po vzniku Teologickej fakulty KU v roku 2003 sa začlenil do štruktúr KU v Ružomberku ako jej samostatné vedecko-pedagogické pracovisko. Od roku 1990 až do roku 2014 bol rektorom kňazského seminára prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD., neskorší rektor KU.

Kňazský seminár a Teologický inštitút (TI) pripravujú študentov katolíckej teológie pre kňazskú službu, študentov sociálnej práce pre rôzne služby v sociálnej i charitatívnej službe alebo v štátnej správe a študentov učiteľstva hudby a cirkevnej hudby. Teologický inštitút pracuje pod vedením rektora kňazského seminára, ktorý je zároveň moderátorom TI, ktorým je

NÁJDETE NÁS NA:
www.tf.ku.sk

v súčasnosti doc. ThDr. Peter Majda, PhD. Rektorovi s vedením pracoviska pomáhajú v zmysle štatútu Kňazského seminára a TI vicerektor, prefekt, špirituál a prodekan a študijný tajomník. V súčasnosti zabezpečuje TI výučbu v študijných programoch katolícka teológia, sociálna práca a učiteľstvo hudby a cirkevnej hudby.

FAKULTA ZDRAVOTNÍCTVA KU: HISTORICKY NAJMLADŠIA

Fakulta zdravotníctva je historicky najmladšou fakultou Katolíckej univerzity v Ružomberku a oslavuje 15 rokov od svojho založenia. 15 rokov znamená aj čas na rekapituláciu a hodnotenie, poskytuje príležitosť na zamyslenie sa o minulosti, prítomnosti, ktorú prežívame a často je aj medzníkom pre tvorbu budúcnosti.

Vznik našej fakulty bol spätý s celkovými zmenami v rezorte zdravotníctva a rozvojom ošetrovateľstva ako vedného odboru na Slovensku. Tieto zmeny podnietili rokovania medzi rektorom KU v Ružomberku prof. RNDr. Jozefom Ďurčekom, DrSc. a riaditeľom Ústrednej vojenskej nemocnice SNP v Ružomberku genmjr. MUDr. Igorom Čomborom. So súhlasom oboch zúčastnených strán dekan Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku prof. ThDr. PhD. Amantius Akimjak, PhD. vytvoril podmienky pre vznik Ústavu ošetrovateľstva a sociálnej práce, ktorý od 15. decembra 2002 bol organizačne včlenený do Pedagogickej fakulty KU a sídlil v priestoroch Ústrednej vojenskej nemocnice SNP v Ružomberku. Ústav zabezpečoval bakalárske štúdium v študijných programoch ošetrovateľstvo a sociálna práca. Pedagogická fakulta rea-

govala na vysoký dopyt uchádzačov o štúdium ošetrovateľstva tým, že vytvorila podmienky pre štúdium aj na novovzniknutých konzultačných a školiacich pracoviskách v Košiciach, Levoči a Poprade.

Významným míľnikom pre vznik fakulty bol rok 2004, kedy sa Ústav ošetrovateľstva a sociálnej práce pretransformoval na Ústav zdravotníctva, ktorý pedagogickú a vedecko-výskumnú činnosť zabezpečoval prostredníctvom piatich katedier, spolu s pôvodnými konzultačnými a školiacimi pracoviskami a klinickými pracoviskami zriadenými v Ružomberku, Levoči, Poprade, Košiciach a vo Vyšných Hágoch.

Vzhľadom na dlhodobý zámer KU, špecifické podmienky štúdia ošetrovateľstva, vzrastajúci počet študentov a koncepcne náročnú spoluprácu s nemocnicami sa ukázalo ako nevyhnutné zriadenie samostatnej fakulty zdravotníctva. Preto po prerokovaní v Kolégiu rektora KU a schválení Akademickým senátom KU rektor KU prof. PhD. Boris Banáry, CSc. na základe rozhodnutia Akreditačnej komisie dňom 1. júla 2005 zriadil Fakultu zdravotníctva ako štvrtú fakultu Katolíckej univerzity.

NÁJDETE NÁS NA:
www.fz.ku.sk

Prvý dekan prof. MUDr. Anton Lacko, CSc. spolu so svojim tímom – prodekanom pre vedu a výskum h. doc. Ing. Karolom Komárkom, PhD., prodekanom pre výchovu a vzdelávanie doc. PhD. Helenou Kadučákovou, PhD., prodekanom pre zahraničné vzťahy a mobility h. doc. PhD. PaedDr. Jozefom Jurinom, PhD., tajomníčkou Ing. Janou Husarčíkovou a predsedom Akademického senátu doc. MUDr. Jozefom Domenikom, PhD., MPH. sa zamerával na stabilizáciu fakulty v jej organizačnej štruktúre, materiálno-technickej oblasti, rozšírenie rozmanitosti študijnej ponuky a rozvoj oblasti výskumu na katedre ošetrovateľstva, katedre pôrodnej asistencie, katedre medicínskych vied, katedre verejného zdravotníctva, katedre urgentnej medicíny, katedre pastorálnej medicíny, ústave biomedicínskych vied a vojenského zdravotníctva a na troch konzultačných a školiacich pracoviskách

(v Levoči Poprade, Košiciach). Na fakulte k 31. októbru 2005 študovalo 1515 študentov v dennej aj externej forme štúdia v študijných programoch ošetrovateľstvo (bakalársky a magisterský stupeň) a pôrodná asistancia (bakalársky stupeň).

Fakulta začala vzdelávaciu a vedecko-výskumnú činnosť v prenajatých priestoroch Ústrednej vojenskej nemocnice SNP. Túto situáciu vedenie vyriešilo kúpou a rekonštrukciou budovy na Námestí A. Hlinku 48 v Ružomberku. Do zrekonštruovaných priestorov sa presťahovala v roku 2010, potom čo ich spišský biskup Mons. František Tondra pri slávnostnom otvorení 14. apríla 2010 požehnal. Fakulta sa 26. apríla 2012 zasvätila bl. sr. Zdenke Schelingovej.

Rozvoj fakulty

V akademickom roku 2006/2007 fakulta vzdelávala 2 167 študentov v bakalárskom a magisterskom stupni v dennej a externej forme štúdia. Bol to najvyšší počet študentov v histórii fakulty. Postupne však počet študentov začal klesať aj v súvislosti s ukončením výučby na konzultačných a školiacich pracoviskách fakulty v Košiciach, Poprade a Levoči v akademickom roku 2009/2010 a tiež s kontextom vysokoškolského vzdelávania, keďže bolo stanovené, že počet študentov v študijných programoch prvého a druhého stupňa na jedného pedagóga s titulom prof., doc. alebo PhD. by nemal prekročiť kvótu 20. Čo sa prejavilo aj v stabilizácii celkového počtu študentov.

Fakulta počas svojej existencie dvakrát úspešne absolvovala proces komplexnej akreditácie a to v roku 2008 a 2014. Na základe výsledkov akreditácie sa úzko prepojila ponuka študijných programov s vedecko-výskumnou činnosťou fakulty a potrebami zdravotníckej praxe.

Fakulta sa od roku 2008 usiluje o zvyšovanie systému kvality, dôraz kladie na zvyšovanie náročnosti a zodpovednosti v oblasti vzdelávania, vedeckej činnosti a prostriedkov na ich zlepšovanie. K tomu prispelo aj hodnotenie fakulty Hodnotiacou komisiou Európskej asociácie univerzít (EUA) v roku 2008 a vypracovanie samohodnotiacej správy podľa modelu CAF.

O kvalite vzdelávania svedčia aj úspechy študentov u nás i v zahraničí. Študenti katedry urgentnej zdravotnej starostlivosti úspešne reprezentovali fakultu na súťažiach napr. Den prvných pomoci (Ostrava), Záchranári v Rokytniciach, Až na dno v Skryje, Inter vitam et exitum (Pardubice), Rescue Academy Orava. Študentky katedry ošetrovateľstva sa úspešne umiestnili v súťaži Florence roka 2016, Florence roka 2017, MedGames 2019 či v celoslovenskom kole ŠVOČ. Študentka katedry urgentnej zdravotnej starostlivosti s posádkou sa stala laureátkou Medaily cti Sophusa Falcka za záchranu života.

Za celé obdobie existencie fakulta aj v spolupráci s Ústrednou vojenskou nemocnicou SNP-FN v Ružomberku realizuje v oblasti

zdravotníckych vied množstvo projektov KEGA, VEGA, APVV, podporených MŠV-VaŠ SR, MZ SR, MO SR a Európskym sociálnym fondom. Pedagógovia fakulty publikujú v domácich i zahraničných, vedeckých a odborných periodikách a podieľajú sa na príprave učebných textov. Od roku 2008 vydáva fakulta odborný časopis Zdravotnícke štúdie.

Aj na úrovni medzinárodnej spolupráce môžeme pozorovať vzostupnú aktivitu. Fakulta je spoluorganizátorom významných vedeckých a odborných medzinárodných konferencií, ktoré majú už svoju viac ako desaťročnú históriu napr. Ružomerské zdravotnícke dni, Interdisciplinárna kooperácia v ošetrovateľstve, pôrodnej asistencii a sociálnej práci, Rodina v zdraví a v chorobe, Neurorehab a iné.

Pedagogickí pracovníci a študenti jednotlivých katedier sa zúčastňujú na viacerých dobrovoľníckych aktivitách, ktoré sú organizované samotnou katedrou alebo v spolupráci s inými inštitúciami ako napr. Celoslovenská kampaň „Deň počatého dieťaťa“, charitatívna akcia „Spolu môžeme pomôcť prežiť ľuďom bez domova“, zbierka na aktivitu Slovenského Červeného kríža.

Helena Kadučáková

Gratulácia Veľkému kancelárovi KU k jeho 70. narodeninám

Rovnako ako sa Katolícka univerzita v Ružomberku dožíva tento rok svojho 20. výročia, aj košický arcibiskup Mons. Bernard Bober oslávil 3. novembra 2020 svoje okružle 70. narodeniny. Pri tejto príležitosti mu rektor KU v Ružomberku Jaroslav Demko, celá akademická obec a študenti prajú v jeho pastierskej činnosti veľa síl a Božieho požehnania.

Cum caritate oboedientia et misericordia. Toto je biskupské heslo Mons. Bernarda Bobera, ktoré znamená „S láskou, poslušnosťou a milosrdenstvom“. Zdá sa mi, akoby všetky tri slová boli v protiklade k dnešnej dobe. Namiesto lásky preferujeme sebalásku, egoizmus, konflikt, nenávisť, úskočnosť. Namiesto poslušnosti si ceníme agresivitu, odpor, vzdor, pýchu. Namiesto milosrdenstva nám nechýba túžba trestať, stať sa vykonávateľom nami chápanej „spravidlivosti“, žiadame odplatu i pomstu.

Ale tomuto svetu máme ponúknuť iné svedectvo. Ako chlieb potrebuje soľ i kvas, aj my máme súčasnú civilizáciu pretvárať s láskou, poslušnosťou a milosrdenstvom. S láskou k Bohu i k ľuďom, s poslušnosťou k Pravde, s milosrdenstvom, ktoré má byť dokonalé. Nech nám biskupské heslo dnes jubilujúceho 70-ročného Mons. Bernarda

Bobera je posilou do dnešných dní. Ďakujem pánovi arcibiskupovi, že aj funkciu veľkého kancelára KU vykonáva s láskou a zodpovednosťou. Pri tomto sa mi žiada aj dodať: priamo, férovo a odvážne.

Byť veľkým kancelárom Katolíckej univerzity v Ružomberku je výrazom veľkej zodpovednosti. Veľký kancelár zastupuje Konferenciu biskupov Slovenska na KU a KU pred Svätou stolicou, dbá o zachovávanie katolíckej náuky viery a mravov, potvrdzuje kandidáta na rektora a kandidáta na dekana, prijíma vyznanie viery od rektora, má právo zúčastňovať sa zasadnutí všetkých samosprávnych a riadiacich orgánov KU a fakúlt, Správnej rady a vedeckých rád a mohli by sme ďalej pokračovať mnohými právomocami.

Znamená to – okrem spomínanej zodpovednosti – aj prijatie aktívnej účasti na ži-

vote a rozvoji jedinej katolíckej univerzity u nás. Starosti (i radosti) na KU sú starosťami a radosťami veľkého kancelára. Vážim si, že Mons. Bernard Bober si „osvojil“ Katolícku univerzitu a viem, že mu dianie u nás leží na srdci a naviac nám pomáha modlitbou, radou, povzbudením i mnohými konkrétnymi skutkami.

Vaša Excelencia, otec arcibiskup, prijmite aj od nás, ľudí z Katolíckej univerzity, pranie pevného zdravia, životnej spokojnosti, silu viery, a predovšetkým istotu Božej prítomnosti a lásky do Vašich ďalších produktívnych rokov! Nech Vás Najvyšší zahŕňa premnohými darmi pre úžitok nás všetkých!

To Vám praje

Jaroslav Demko, rektor
a celá Katolícka univerzita v Ružomberku

RASTISLAV ADAMKO: Človek potrebuje viac...

Muzikológ, skladateľ, katolícky kňaz a čerstvý profesor Rastislav Adamko pôsobí na Katedre hudby Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku a je zároveň prodekanom pre vedu a umenie.

? V júli ste úspešne zavŕšili inauguračné konanie v odbore hudobná teória a pedagogika a získali ste najvyšší vedecko-pedagogický titul – profesor. Akej téme ste sa venovali vo svojej inauguračnej prednáške?

Moja inauguračná prednáška mala názov Didaktické a metodické aspekty výučby hudobných foriem. Predmet náuka o hudobných formách vyučujem na Katedre hudby od roku 2003. Ide o jednu z oblastí pedagogicky zameranej hudobnej teórie. V závislosti od toho, pre akú cieľovú skupinu je určený, sa odvíja jeho obsah, rozsah a metódy výučby. Tieto skutočnosti som sa snažil osvetliť z viacerých hľadísk, aj na základe vlastnej pedagogickej praxe. S tým súvisí aj predmet rozbor skladieb. Rôzne metódy analýzy hudobného diela sa vyu-

žívajú podľa typu kompozície. Poukázal som zvlášť na špecifiká sakrálnych vokálno-inštrumentálnych kompozícií, ktorých analýza si vyžaduje širší, interdisciplinárny prístup. Analýza takýchto diel by mala mať akúsi spirituálnu orientáciu, ktorá by zohľadnila to, čo je v sakrálnom diele najpodstatnejšie, teda jeho symbolickú výpoveď, ktorá sa uskutočňuje pomocou špecifického hudobného jazyka.

? Na Katolíckej univerzite v Ružomberku pôsobíte už od roku 2002. Máte možnosť sledovať dlhodobý rozvoj tejto vzdelávacej inštitúcie, v posledných rokoch aj ako prodekan pre vedu a umenie na Pedagogickej fakulte KU. V čom vidíte dnes, po dvadsiatich rokoch existencie KU, jej poslanie a jedinečnosť?

Identita univerzity sa buduje postupne a vytvárajú ju konkrétni ľudia – tak pedagógovia, ako aj študenti. Jedinečnosť našej univerzity by mala byť – a do istej miery už aj je – v tom, že vytvárame spoločenstvo, podobne ako ho tvorili učeníci s Ježišom. Práve toto prebývanie s Kristom formovalo ich mysle a srdcia. Aj my sa snažíme o vytvorenie jednej akademickej obce, kde spoločne – učitelia a študenti – hľadáme pravdu a tvoríme čosi nové v duchu evanjelia. Je to veľmi náročné v dnešnej dobe presiaknutej prehnaným individualizmom a všeobecnou znudenosťou. Ale aj keď je to náročné a nejde hneď všetko podľa našich predstáv, nesmieme strácať nádej, že sa k tomu raz priblížime. Myslím si, že na Katedre hudby sa nám to celkom darí, a to vďaka spoločnému muzicírovaniu a práci na naštudovaní hudobných diel, ktoré nacvičujeme a potom prezentujeme na rôznych podujatiach. Spoločné úsilie, pri ktorom si musíme dôverovať a vedieť sa spoľahnúť jeden na druhého, nás spája a formuje aj po ľudskej a duchovnej stránke.

? Ktoré predmety vyučujete v rámci svojej pedagogickej činnosti na Katedre hudby PF KU?

Okrem už spomenutých teoretických predmetov, týkajúcich sa hudobných foriem, mám na starosti zvyšovanie úrovne intonačných schopností a pohotovosti pri speve z nôt u našich študentov v predmete intonácia a sluchová analýza. Ďalšou oblasťou, ktorá je teoreticko-praktického charakteru je harmónia a polyfónia. Ani dejiny hudby nie sú iba teoretickým predmetom, pretože ich cieľom je vzbudiť u študentov záujem o obrovský poklad hudobného dedičstva – hudbu rôzneho typu, ktorá vznikla v priebehu stáročí. A keďže som huslista, viem aj záujemcov o hru na husliach v rámci predmetu hra na hudobnom nástroji.

? Vo svojej vedeckej činnosti sa zaoberáte hudobnou vedou, ide však o široký pojem. Ktoré muzikologické témy či oblasti sú predmetom Vášho výskumu?

V oblasti hudobnej vedy sa zaoberám hudobnou medievalistikou, čo je tiež pomerne široká disciplína. Zameriavam sa predovšetkým na výskum zachovaných hudobno-liturgických artefaktov z územia dnešného Slovenska, teda rukopisov, ich fragmentov, prvotlačí či neskorších tlačených notovaných liturgických kóde-

xov. Fascinuje ma aj vývoj európskej polyfónnej hudby v stredoveku a v renesancii. Ďalšou oblasťou môjho vedeckého záujmu je hymnológia, zvlášť oblasť výskumu slovenských katolíckych spevníkov. Zaujímam sa aj o súčasnú liturgickú hudbu, jej pravidlá, prejavy, formy, možnosti rozvoja a perspektívy.

? Vydali ste niekoľko kníh, ktoré sa venujú zachovaným cirkevným spevom na našom území (napr. *Spišský graduál Juraja z Kežmarku, Spišský antifonár, Nitriansky graduál, Košický graduál*). V spoluautorstve Vám vyšla aj vzácna publikácia *Stredoveké pramene cirkevnej hudby na Slovensku* (SAV, 2017). Aká je súčasná situácia slovenskej cirkevnej hudby?

Existuje jedna teória dejinného vývoja, podľa ktorej dejiny fungujú na princípe morských vln. Zdá sa mi, že sa v celej Európe nachádzame v etape regresu. Prejavuje sa to akýmsi umeleckým minimalizmom, a to nielen v oblasti cirkevnej hudby, ale hudobnej kultúry vo všeobecnosti. Funkčnosť a praktickosť vedú dnešných ľudí k minimalizmu, ba často až k primitivizmu, s ktorým si dnes človek „vystačí“ (aspoň sa mu to tak javí). Je to viditeľné na nárokoch, aké máme dnes na cirkevných hudobníkoch, ale aj napr. na budúcich učiteľov v oblasti hudobnej výchovy. Spoločnosť je tak nastavená, že viac netreba, dokonca, že si viac ani nesmieme dovoliť vyžadovať. Ale človek potrebuje viac...

? Cirkevnej hudbe sa venujete aj ako skladateľ liturgických spevov, mnohí organisti a kantori Vás poznajú ako autora žalmov či antifón. Okrem toho, spolu s doc. Zuzanou Zahradníkovou, každoročne vediete celoslovenský Kurz pre organistov a kantorov. Aké je poslanie tohto projektu? A aké ovocie stihol počas svojej existencie priniesť?

Ide o formu dovozdelávania či podchytenia začínajúcich organistov. Tieto týždenné kurzy uskutočňujeme každoročne už od roku 2000 a v novom formáte od roku 2004. Inšpiráciou pre nás bola skúsenosť s kurzami v Grazi, na ktorých sme boli ako účastníci v roku 2003. Z Grazu sme prevzali prax zapájania účastníkov do zborového spevu, čo sa v našich podmienkach ukázalo ako veľmi náročné, ale zároveň aj veľmi motivujúce a užitočné pre celkový rozvoj hudobnosti účastníkov kurzov. Mnohí

z účastníkov – tak mladších ako aj starších vekových kategórií – túto skúsenosť zborového spevu nepoznali a z počiatku im to spôsobovalo problémy. Spev v zbere podporujeme aj pomocou individuálnej hlasovej výchovy. V rámci individuálnych predmetov počas kurzu ponúkame hru na organe, dirigovanie zboru a základy interpretácie gregoriánskeho chorálu, čo sú voliteľné predmety. Hru na organe ponúkame v troch odstupňovaných úrovniach: 1) základy, 2) liturgický repertoár, 3) organová literatúra. Súčasťou kurzov sú teoretické prednášky na témy liturgických predpisov, základov hudobnej náuky či vybraných kapitol z dejín cirkevnej hudby. Okrem toho kurz obsahuje aj duchovné aktivity v podobe ranných meditácií s hudbou, ktoré sa striedajú so spievanými Rannými chválami a účasť na večernej liturgii Eucharistie, ktorú po hudobnej stránke stváňujú účastníci kurzu ako organisti, kantori či žalmisti a členovia speváckeho zboru. Každý rok sa na kurze zúčastní približne 30 až 40 organistov a kantorov. Z toho vychádza, že v priebehu dvadsiatich rokov kurz absolvovalo už vyše 500 účastníkov. Je to zároveň aj spôsob prezentácie a promócie katedry hudby. Nie je zriedkavosťou, že z účastníkov kurzov sa neskôr stávajú študenti našej katedry.

Rozhovor pripravil Jozef Horvát

JANA JUHÁSOVÁ: Študenti ma inšpirujú k hlbšiemu poznaniu

Literárna veda a kritika, popularizácia umenia, redakčná práca a pedagogická činnosť – to sú hlavné okruhy, ktorým sa venuje Jana Juhášová, čerstvá docentka pôsobiaca na Katedre slovenského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty KU v Ružomberku.

? Nedávno ste úspešne zavŕšili proces habilitácie v odbore literárna veda a získali ste vedecko-pedagogický titul docentka. Akej téme ste sa venovali vo svojej habilitačnej práci?

Mojou témou bola Litanicko-repetitívna forma v slovenskej poézii od druhej polovice 20. storočia. Sprevádza ma od doktorandského štúdia, keď som skúmala podoby litanickosti, teda špecifickej repetície, odvodennej od náboženských litánií, v tvorbe nadrealistov a básnikov katolíckej moderny. Výskum som rozšírila o novšie literárne tendencie až po súčasnosť.

? Pôsobíte na Katedre slovenského jazyka a literatúry FF KU, kde vyučujete teóriu literatúry, dejiny slovenskej poézie 20. a 21. storočia a literárnu kritiku. Ako vnímate študentov „slovenčiny“? Majú hlad po poznani, po hodnotách ukrytých v mori textu?

Práca so študentmi je inšpirujúca; pre vyučujúceho je to veľký zdroj energie a stimul pracovať na svojom odbornom profile. Okrem vedeckej komunity, v ktorej sa pohybujem, sú to práve oni, ktorí inšpirujú k hlbšiemu poznaniu: čo keď sa objaví niekto mimoriadne hladný po poznani a ja budem mať tú česť ho na jeho ceste sprevádzať? Vždy som vďačná, keď sa v rámci ročníka nájdu dvaja, traja takí študenti. Vtedy má úsilie pedagóga zmysel, pretože troj- alebo päťročné sprevádzanie naozaj prináša plody. Motivácia je o to väčšia, ak viem, že títo ľudia pôjdu do pedagogickej praxe a budú lásku k umeniu múdro podávať ďalej. Počas môjho štúdia na FF PU v Prešove mala výučba ešte ďalšiu pridanú hodnotu – na seminároch sme sa často so spolužiakmi z ročníka prekrikovali, aby sme mohli prezentovať svoje vedomosti a názory. Učiteľ bol skôr moderátor, ktorý diskusiu iba voľne usmerňoval a vyháňal nás na prestávku. Mám sen, aby som zažila takú atmosféru aj na našej mladej fakulte.

? Vaša vedecko-výskumná činnosť sa pohybuje najmä v oblasti domácej poézie. Vyšli Vám monografie skúmajúce spirituálnu tému a žáner v súčasnej slovenskej poézii (Od symbolu k latencii, 2016) či formu litánií (Litanická forma od avantgardy po súčasnosť, 2018). Najnovšie ste vydali skriptá Melankolia a zá-zrak (2019), ktoré sú zároveň kompendiom pre začínajúcich básnikov a poetky. Akú podobu má súčasná slovenská spirituálna poézia?

Ak do komparácie vstúpia básnici katolíckej moderny z medzivojnového obdobia, u ktorých sa rovnako objavuje koncentrovaný záujem o spiritualitu, ponovembroví autori (R. Jurolek, E. J. Groch, J. Kuniak, D. Pastirčák, M. Milčák, P. Milčák, J. Ga-

vura, J. Palaščák, L. Lipscei a iní) sú viac individualizovaní a civilnejší. Ich spirituálna výpoveď je tlmenejšia, introvertnejšia, slovník primárne nesiahá po náboženskej lexike či syntaxi, viac ide o hľadanie sakrálneho v realite všedného dňa, v jeho trivialite a problémovosti. Je to aj dôsledok toho, že na rozdiel od medzivojnových – ťažiskovo kňazských – autorov tvoria jadro tejto skupiny (s výnimkou D. Pastirčáka) laici. Súčasní autori majú blízko k veľkým metafyzickým básnikom 19. a 20. storočia (E. Dickinson, T. S. Eliot, Cz. Miłosz, Z. Herbert), k filozofickým konceptom existencializmu (S. Kierkegaard) či husserlovskej fenomenológii (pohyb od senzuálneho vnemu k hľadaniu esencie). Texty oveľa viac vyžadujú spolupracujúceho čitateľa, mnohé je v nich iba naznačené a potrebuje byť dopovedané až v procese čítania. Ide o intelektuálne náročnejšie koncepty. Básnici sú zároveň napojení na živú tepnu našej aktuálnej lyriky, sledujú jej výrazové trendy (napr. intertextualita, funkčná anesteticnosť, používanie rôznych kultúrnych filtrov – od mytológie po kyberkultúru, nachádzame v nich menej patetickej, viac civilnej až (seba)ironickej modalít, prácu s rôznymi typmi subjektu alebo s jeho potláčaním a pod.). Zaujímavé podnety prinášajú aj ženské autorky, ktoré sa primárne nevyhŕaňujú spirituálne (ide skôr o poetky súkromia) – A. Ondrejková, M. Haugová, D. Podracká – duchovnosť je u nich súčasťou ľudského a kultúrneho archetypu.

? Vaše skriptá môžu byť prínosné nielen pre študentov literatúry, ale aj pre začínajúcich autorov, ktorým sa často (a právom) vyčíta prílišná patetickosť, doslovnosť či „sladkosť“ duchovne ladených veršov. Čo by ste (okrem Vašich skriptov) odporučili nádejným spirituálnym autorom?

V skriptách končím každú kapitolu rozširujúcou literatúrou k danej téme. Posledná kapitola je zároveň súborom usmerňovaných štylistických podnetov, ktoré môžu začínajúcim autorom pomôcť naštartovať vlastnú kreativitu a zároveň sa vyhnúť chybám, ako sú prvoplánovosť a stereotypnosť. Základou čísla jeden pre každého autora, ktorý to myslí s písaním vážne, je však ČÍTAŤ, ČÍTAŤ, ČÍTAŤ. Všetko – umeleckú tvorbu iných autorov (predovšetkým), literárnu kritiku, odbornú literatúru. Vytvorený dobrý text je iba špičkou ľadovca, je za ním nielen talent, ale aj veľa poznania, premýšľania, opakovaného tvorenia a sebakultivovania. Ján Buzássy oprávnene nazval básnickú činnosť rehoľou.

? Venujete sa aj redakčnej práci, popularizácii umenia a literárnej kritike. Práve o úlohách a podobe kritickej reflexie literatúry sa v poslednom čase vedie zaujímavá diskusia. Aké kritériá by mal podľa Vás kritik uplatniť pri posudzovaní diela?

Literárna kritika ako verejná diskusia o aktuálnej literatúre nie je normatívna veda. Kritik si utvára vlastné normy, podľa ktorých posudzuje text. Čím je však vzdelanejší, sčítanejší a vnímavejší, jeho slovo má zvyčajne väčšiu výpovednú silu. Kritika je zároveň dialóg, kde sa väčšinový názor na umenie vytvára vo vzájomnom hľadaní a argumentovaní viacerých. Literárny kánon (kvalitatívne jadro diel daného obdobia) potom tvoria texty ocenené konsenzom väčšiny. Ján Gavura, náš spirituálny básnik a kritik v jednom, sa často odvoláva na literárnokritické normy Harolda Blooma. Podľa amerického bádateľa sa v umení cenia najmä tri rozmary: schopnosť autora preniknúť do podstaty života, jazyková energia diela a invencia – vplyv autora na iných umelcov. V nuansách sa normy jednotlivých kritikov môžu líšiť, ich kritériá by však nemali byť mimoestetické.

? Napokon jedna špekulatívna otázka. Prečo je poézia taká fascinujúca, že ju ľudia po stáročia čítajú a píšú?

Poéziu pravidelne číta a píše veľmi malá skupina ľudí. Tí však zväčša bez nej nedokážu žiť – pre presné vyjadrenie svojho životného pocitu a postoja potrebujú práve tento zvláštny deformovaný jazyk a obraznosť. Nemecký filozof Martin Heidegger ho dokonca označil za jeden z najpresnejších. Obdiv k nemu a súčasne vieru v jeho pretvárajúcu silu nachádzame už v starých rituáloch, ktoré využívali postupy lyriky. Hoci každý máme iné receptory vnímania sveta, páči sa mi názor českého kňaza Marka Orka Váchu. Podľa neho sa k pravde, ktorá nás presahuje, najbližšie priblížime v priesečníku vedeckého, náboženského a umeleckého hľadania. Mali by sme preto kultivovať všetky tri oblasti a ak nie sme na niektorú múzickú, minimálne by sme k nim mali pristupovať s uznaním a úctou.

Rozhovor pripravil Jozef Horvát

ÚMRTIE ŠTEFANA SEČKU: Máme byť radostnými nositeľmi nádeje

V stredu 28. októbra 2020 zomrel na následky dlhodobých ochorení v Levoči spišský diecézny biskup Mons. Štefan Sečka. Pohreb zosnulého sa uskutočnil v utorok 3. novembra na Spišskej Kapitule. Ku kondolenciám sa pripája aj rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku docent Jaroslav Demko.

So zármutkom sme prijali správu o úmrtí spišského biskupa Mons. Štefana Sečku. Keďže Katolícka univerzita má svoje sídlo v Ružomberku, ktoré prináleží Spišskej diecéze, kontakty medzi našou alma mater a otcom biskupom boli intenzívne a otvorené. Poznali sme ho nielen ako pastiera, ktorého zaujímali témy ako zdravotníctvo, školstvo, rodina či dôstojnosť ľudskej osoby od počatia po prirodzenú smrť, a ktorý tiež odštartoval Diecéznu školu viery, ale záležalo mu aj na ďalšom rozvoji jedinej katolíckej univerzity na Slovensku v duchu jednoty a spravodlivosti.

Chcem pri tejto príležitosti spomenúť aj predchodcu Mons. Štefana Sečku na biskupskom stolci, ktorým bol Mons. František Tondra. On sa práve o svojom nástupcovi vyjadril, že je to usilovný, nadaný a dôsledný kňaz. Spájal ich spoločný ná-

zor, že základom úspešnej pastorácie a vôbec činnosti Cirkvi sú dobrí kňazi. Záleží na nich a nesú veľkú zodpovednosť, prízvukoval Mons. Tondra a v jeho myšlienkach pokračoval aj Mons. Sečka.

Biskup Štefan Sečka sa nám naposledy verejne prihovoril pastierskym listom na tohorodnú Veľkú noc. Povzbudzoval nás, aby sme nepodľahli pochybnostiam a uistoval nás, že sme nezostali bez Krista. Jeho list bol adresovaný nám všetkým, ktorí sme slávili veľkonočné sviatky doma vo svojich príbytkoch, bez možnosti navštíviť chrám kvôli pretrvávajúcej pandémie. „Kristovo evanjelium a naša viera predsa nekončí za múrmi našich kostolov,“ napísal otec biskup. Uvedomme si vážnosť tejto myšlienky – Kristova dobrá zvesť nemá byť otázkou len jednej hodiny do týždňa v nedeľu, ale máme ju šíriť neustále, všade tam, kde

sme: v práci, na univerzite, počas štúdia i trávenia voľného času, v médiách, kultúre a umení. Žiadne miesto na Zemi, vo vesmíre ani v ľudskom srdci nie je skryté pred Bohom.

Skúsenosť človeka často dokazuje, že po trápení a bolesti prichádza očistenie a katarzia. Ako veriaci vieme, že najprv sa uskutočňujú udalosti Veľkého Piatku symbolizované krížom, až potom nasleduje radosť veľkonočného rána.

Biskupským heslom Štefana Sečku boli slová „Crux Christi perficiat nos,“ teda „Kristov kríž nech nás zdokonalí.“ Kto zbral na pleciah kríž, chápe. V ťažkostiach sa rodí perla.

Dnes stojí biskup Štefan tvárou v tvár Zmŕtvychvstalemu. Verím, že mu Pán daruje večné víťazstvo. Spolu s pedagógmi, zamestnancami a študentmi Katolíckej univerzity v Ružomberku sa pripájame k modlitbám za spásu jeho duše. Obraciam sa naňho, aby sa za nás a našu univerzitu prihováral u Nebeského Otca a Božej Matky.

Biskup Štefan Sečka na Veľkú noc 2020 ešte napísal: „Zvolanie „Ježiš žije“ je srdcom kresťanstva. Buďme aj my radostnými nositeľmi nádeje a hlásateľmi tejto pravdy, zvlášť v tomto náročnom čase.“

Nech sa to stane odkazom Mons. Štefana Sečku pre nás. Staňme sa radostnými nositeľmi nádeje.

Jaroslav Demko
rektor KU v Ružomberku
Foto: Martin Magda st.

kronika posledných mesiacov

júl – august

jún

26. jún

Dekan Teologickej fakulty KU v Ružomberku doc. ThDr. Radoslav Lojan, PhD. odovzdal certifikáty 23 úspešným absolventom Univerzity tretieho veku na Teologickej fakulte KU v študijnom programe filozoficko-teologické základy. Teologická fakulta KU už vypísala možnosť podania prihlášok aj na nasledujúci akademický rok 2020/21.

služieb, šli rúška a spolupracovali aj pri poskytovaní online a telefonického psychologického poradenstva.

Študenti a zamestnanci Teologickej fakulty KU sa zapojili do aktivít, ktorými pomáhali zvládať situáciu ohrozeným skupinám obyvateľov. Zabezpečovali šitie rúšok, nákupy pre dôchodcov a osamelých rodičov alebo ľudí v karanténe.

apríl – máj

Na základe odporúčania komisie, ktorá prerokovala nominácie zo strany študentov a zamestnancov, dekan Filozofickej fakulty KU v apríli 2020 rozhodol, že Ceny dekana filozofickej fakulty za rok 2019 budú udelené Milanovi Ligošovi (v kategórii pedagogická činnosť), Petre Lajčiakovkej (v kategórii mimoriadne kvalitné vykonávanie pracovnej činnosti) a študentke Marii Kokh.

Počas prvej vlny pandémie COVID-19 pomáhali študenti v spolupráci s pracovníkmi Fakulty zdravotníctva KU ako dobrovoľníci na rôznych miestach Slovenska v zdravotníckych a sociálnych zariadeniach. Najviac dobrovoľníkov bolo v ÚVN SNP Ružomberok – Fakultná nemocnica. Študenti vykonávali triáž pacientov pri vstupe do nemocníc, pracovali v mobilnej odberovej jednotke, ošetrovali pacientov v nemocniciach a klientov v sociálnych zariadeniach.

Študenti Pedagogickej fakulty KU boli nápomocní v zariadeniach sociálnych služieb pre seniorov, kde nahrádzali personál v karanténe. Zabezpečovali tiež aj ďalšie práce napr. v detských domovoch pomáhali deťom s učením. Pracovníci Pedagogickej fakulty KU pomáhali v teréne ako dobrovoľníci napr. pri nákupe potravín pre seniorov a osamelých ľudí.

Študenti a zamestnanci Filozofickej fakulty KU počas pandémie distribuovali potraviny seniorom, pomáhali v domovoch sociálnych

Vzniklo KonzorciumU10+

Rektori desiatich slovenských univerzít sa dohodli na vzniku Konzorcia slovenských univerzít U10+, s potenciálom rozšírenia o ďalších členov. U10+ vytvára podmienky pre integráciu vzdelávacej a vedeckovýskumnej infraštruktúry, intelektuálnej kapacity takmer 4 000 tvorivých zamestnancov a viac ako 50 000 študentov. Projektové tímy týchto univerzít momentálne predstavujú dominantný, takmer 60-percentný podiel na financovaní slovenských univerzít a SAV z prostriedkov Horizontu 2020.

Vznik U10+ je vyústením zámerov Memoranda o spolupráci slovenských univerzít, ktoré bolo podpísané 22. októbra 2019. Zakladajúcimi členmi konzorcia sú Ekonomická univerzita v Bratislave, Katolícka univerzita v Ružomberku, Prešovská univerzita v Prešove, Technická univerzita vo Zvolene, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Trnavská univerzita v Trnave, Univerzita J. Selyeho v Komárne, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici a Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Sídлом konzorcia je Technická univerzita vo Zvolene.

Účelom konzorcia je spoločný postup pri tvorbe študijných programov, vytváranie spoločných študijných programov, spoločné uskutočňovanie, výskumnej, vývojovej alebo inej tvorivej činnosti alebo spoločné zabezpečovanie možností stravovania a ubytovania pre študentov. V tomto kontexte signatári podpisom memoranda deklarovali záujem koncentrovať a rozvíjať tvorivé kapacity na zlepšenie národného a medzinárodného postavenia členských univerzít, zabezpečovanie a zvyšovanie kvality vzdelávania, vedy, výskumu a umeleckej činnosti, získavanie a efektívne využívanie ľudských a finančných zdrojov, spoločný modul vzdelávania v rámci programu Erasmus+, posilnenie vzájomnej synergie kapacít, vytvorenie spoločného výskumného parku centier vedeckej excelentnosti, napĺňanie spoločenskej misie vysokých škôl a aktívnu spoluprácu s ďalšími združeniami univerzít a iných subjektov podporujúcich vzdelávaciu a vedeckú činnosť na Slovensku a v zahraničí.

V súlade so súčasným trendom výskumného dopytu Konzorcium slovenských univerzít U10+ chce prepojiť univerzity pôsobiace na rozličných stupňoch hodnotového reťazca a poskytnúť komplexné riešenia aplikovateľné v krátkodobom horizonte a s celospoločenským dosahom.

1. júl

Podpísanie Memoranda o spolupráci medzi Žilinským samosprávnym krajom zastúpeným predsedníčkou Ing. Erikou Jurinovou a Katolíckou univerzitou v Ružomberku v zastúpení rektora KU doc. Ing. Jaroslava Demka, CSc. Výsledkom spolupráce má byť vzájomná podpora pri zabezpečovaní rozvoja vysokoškolského vzdelávania v Žilinskom kraji v študijných programoch uskutočňovaných na KU v Ružomberku a pomoc pri uplatnení absolventov na trhu práce pre potreby regiónu.

2. júl

Rastislav Adamko (Pedagogická fakulta KU) bol vymenovaný za profesora v odbore hudobná teória. Menovací dekrét prijal z rúk ministra školstva, mládeže a telovýchovy Českej republiky. Za profesora bol vymenovaný prezidentom Českej republiky Milošom Zemanom dňa 17. júna 2020 na základe návrhu Vedeckej rady Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

14. júl

Róbert Lapko (Teologická fakulta KU) bol vymenovaný za profesora v odbore katolícka teológia prezidentkou Slovenskej republiky Zuzanou Čaputovou na základe návrhu Vedeckej rady Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

17. júl

Vo veku 80 rokov zomrel v Ríme kardinál Zenon Grocholewski, emeritný prefekt Kongregácie pre katolícku výchovu. Kardinálovi bol v roku 2013 na KU v Ružomberku udelený titul „doctor honoris causa“ a prítomný bol aj na slávnostnom otvorení novej budovy Univerzitnej knižnice KU v Ružomberku. Kongregáciu pre katolícku výchovu a školy viedol kardinál Grocholewski v rokoch 1999 – 2015. Zúčastnil sa na dvoch konkláve.

26. júl – 1. august

Viac než 40 detí sa zúčastnilo Detského tábora Slovenského Červeného kríža v Dome H. Dunanta v Mlynčekom (okres Kežmarok). Súčasťou programu bolo vyučovanie laickej prvej pomoci a súťaž detí v poskytovaní prvej pomoci. Na organizovaní už tradičného

podujatia participovali študenti a zamestnanci Fakulty zdravotníctva KU.

september

Pred začiatkom výučbovej časti nového akademického roka 2020/2021 Filozofická fakulta KU pripravila pre prvé ročníky zo zahraničia najskôr online a následne aj prezenčnú výučbu slovenského jazyka. Išlo o intenzívny kurz, počas ktorého aj študenti slovenského jazyka a literatúry z Filozofickej fakulty KU mali šancu v praxi pomôcť s výučbou slovenčiny hlavne pre študentov z Ukrajiny.

2. september

KU v Ružomberku navštívil veľvyslanec Nórskeho kráľovstva na Slovensku Terje Theodor Nervik spolu s Františkom Kašickým, veľvyslancom s osobitným poslaním pre granty Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru, Nórskeho a Švajčiarskeho finančného mechanizmu.

3. september

Priestory Auly sv. Jána Pavla II. patrili slávnostnej promócií absolventov trojročného vzdelávacieho programu Spoznáваме Sväté písmo na Univerzite tretieho veku KU.

3. až 30. september

Uskutočnil sa prieskum s využitím metódy dotazníka na zistenie názorov študentov a absolventov KU na zabezpečenie výučby v letnom semestri 2019/2020 počas mimoriadnej situácie v súvislosti s COVID-19. Online dotazník vyplnilo celkom 336 študentov. Otázky boli koncipované na oblasť výučby a skúškové obdobie v letnom semestri, na organizáciu a priebeh štátnych skúšok, ubytovanie študentov, ich finančné a psychické problémy v nadväznosti na mimoriadnu situáciu.

16. september

S účinnosťou od 16. septembra bol organizáciou, riadením a zabezpečením vnútorného systému kvality vysokoškolského vzdelávania na KU a jeho overovania poverený doc. Mgr. Peter Madzík, PhD., v súlade so zákonom č. 269/2018 Z. z. v znení neskorších predpisov a s ostatnými platnými predpismi na KU v Ružomberku.

17. september

Uskutočnilo sa školenie vedecko-pedagogických pracovníkov zamerané na platformu Moodle v Aule sv. Jána Pavla II. pre zlepšenie zručností k dištančnej metóde štúdia.

25. – 26. september

Posledný septembrový víkend odštartovali na TF KU nový akademický rok s programom master v teológii manželstva a rodiny víkendovým stretnutím v Brehove. Aj napriek rúškam a ďalším prísnyim epidemiologickým opatreniam nechýbala skutočná atmosféra Ducha, ktorý nás zjednocoval aj pri uvažovaní nad témou manželskej a rodinnej spirituality.

29. september

Rektor KU Jaroslav Demko a dekan Pedagogickej fakulty KU Peter Krška otvorili multifunkčné ihrisko a rehabilitačnú zónu v areáli KU v Ružomberku. Multifunkčné ihrisko a rehabilitačná zóna boli vybudované prostredníctvom projektu s názvom „Šport ako súčasť inklúzie študentov so špecifickými potrebami vo vysokoškolskom prostredí“, ktorého hlavným riešiteľom bol dekan Pedagogickej fakulty KU Peter Krška.

30. september

V Aule Teologickej fakulty KU sa konala vedecká konferencia pod názvom „Otváral nám Písma,“ ktorá bola pre záujemcov prístupná aj formou online prenosu.

október

1. október

V Katedrále sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici sa slávila svätá omša pri príležitosti 15 rokov pôsobenia Fakulty zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku.

3. – 4. október

Prvý októbrový víkend sa v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule niesol v duchu osláv 30. výročia znovutvorenia seminárnych brán pre kandidátov kňazstva. Presne 3. októbra v roku 1990 začal nový akademický a formačný rok v Spišskej Kapitule po dlhých 40-tich rokoch komunistického útlaku.

5. október

Na pôde KU v Ružomberku sa uskutočnilo stretnutie zástupcu Ministerstva zdravotníctva SR PhDr. Marcela Šefčíka, PhD., predstaviteľov Slovenskej komory zdravotníckych záchranárov a prodekan FZ KU Ing. Mgr. Imricha Andrásioho, MPH. Nosnou témou rokovania bolo vykonávanie odbornej praxe v nelekárskych študijných odboroch počas núdzového stavu.

9. október

V aule Teologickej fakulty Katolíckej univerzity v Košiciach sa konalo medzinárodné ekumenické sympóziu pod názvom „Cezhraničná ekumenická spolupráca spoločenstiev v Košiciach a na Zakarpátí v Užhorode a Mukačeve“ v rámci Dni Ukrajiny v Košiciach. Teologická fakulta je súčasťou Ekumenického spoločenstva v Košiciach, a už niekoľko rokov rozvíja spoluprácu s Ekumenickými združeniami na Ukrajine, hlavne v Užhorode a Mukačeve.

20. október

Rektori desiatich slovenských univerzít sa dohodli na vzniku Konzorcia slovenských univerzít U10+, s potenciálom rozšírenia o ďalších členov. U10+ vytvára podmienky pre integráciu vzdelávacej a vedeckovýskumnej infraštruktúry, intelektuálnej kapacity takmer 4 000 tvorivých zamestnancov a viac ako 50 000 študentov.

28. október

Na následky dlhodobých ochorení zomrel v Levoči spišský diecézny biskup Mons. Štefan Sečka. Mons. Štefan Sečka bol veľmi nápomocným pri zakladaní KU v Ružomberku. Už od roku 1995 patril do skupiny osôb, ktoré odborne zabezpečovali činnosť Pedagogického inštitútu sv. Ondreja, predchodcu KU v Ružomberku. Ako zástupca spišskej diecézy vychádzal v ústrety všetkým procesom pri založení KU, napríklad aj pri organizácii Univerzitného pastoračného centra v Ružomberku a zabezpečení pastorácie pre študentov a zamestnancov KU. Zaslúžil sa tiež o vznik Kňazského seminára a Teologického inštitútu v Spišskej Kapitule a rozvoj týchto pracovísk.